

Täysistunto

Torstai 25.3.2021 klo 19.00—22.25

Täysistunto alkoi klo 19.00. Täysistunto keskeytettiin klo 21.35. Täysistuntoa jatkettiin klo 21.45. Täysistunto päättyi klo 22.25.

Puhetta johtivat puhemies Anu Vehviläinen (19.00—19.58 ja 21.58—22.25) ja ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov (19.58—21.35 ja 21.45—21.58).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Nimenhuudon sijasta merkittiin läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 31/2021 vp
Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Edustaja Niikko.

Keskustelu

19.01 **Mika Niikko ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on nyt tarkentamassa tartuntalakia siltä osin, että aluehallintovirastot sulkisivat kokonaan myös alle kymmenen hengen käyttöön tarkoitetut harrastetilat.

Jo lähtökohtaisesti hallituksen esityksen taustamotiivit ovat hiukan haussa. Hallituksen esityksen mukaan muutos on pieni, tekninen ja aluehallintoviraston väärän tulkintatavan seurausta. Perustuslakivaliokunta oli lisäksi sitä mieltä, että avin tulkintatavassa ei ollut hallituksen väittämää virheellisyttä. Etelä-Suomen aluehallintoviraston asiantuntijaläusunnon mukaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä oli ilmoitettu, että säännöksen tarkoituksena on tilojen sulkeminen kokonaan, ei tietyn toiminnan kieltäminen. Tällä ministeri on pyrkinyt muuttamaan viranomaisten laintulkintaa.

Perussuomalaiset korostavat, että rajoitukset ovat perusteltuja ainoastaan silloin, kun niillä torjutaan todellista tartuntariskiä. Mikäli kyseessä olevissa tiloissa toiminta pystytään järjestämään siten, että käyttäjälle ei muodostu tartuntariskiä, tilojen sulkemiselle ei

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

ole asianmukaista perustetta. Tilojen sulkeminen pelkäästään aluehallintoviraston näpäyttämiseksi tai tasapuolisuuden nimissä ei ole välttämätöntä eikä hyväksyttävää.

Arvoisa puhemies! Kysyn siis vielä kerran: onko todellakin aivan välttämätöntä sulkea kokonaan juuri kuntosalit? Hallitus vaikuttaa olevan sokea sille, miten vahvasti sulkemiskäskeä vaikuttaa kansanterveyteen. Kuntosalit ovat käytännössä lenkkeilyn lisäksi viimeinen paikka, missä aikuiset ja nuoret voivat enää urheilla. Kuntoilu parantaa fyysistä ja psyykkistä jaksamista merkittävästi. Lisäksi kaikista tartunnanlähteistä kuntosalien osuus on hyvin pieni. Tammikuussa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä saamani tiedon mukaan THL:n tiedossa oli silloin ollut vain yksittäinen kuntosalilla tapahtunut joukkoaltistuminen. Samaan kiinnittää huomiota sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön mietintöä koskeva perussuomalaisen vastalause. Sen mukaan valiokunnalle ei esitetty näyttöä kuntosaleilta lähteistä merkittävistä tartuntaketjuista.

Arvoisa puhemies! Yrittäjät ovat hoitaneet oman osuutensa hienosti ja noudattaneet annettuja rajoituksia, joilla on minimoitu altistusriskit. Nykyisten keinojen, kuten laitteiden desinfiointin, lisäksi olisi mahdollista edellyttää asiakkaita käyttämään [Puhemies koputtaa] kasvomaskia, ja laitteiden välisiä etäisyyksiä voitaisiin kasvattaa. Kaikkia keinoja [Puhemies koputtaa] ei siis ole käytetty ennen tätä viimesijaisen määräyksen tiukentamista. — Arvoisa puhemies, haluatteko, että jatkan puhumista sieltä edestä?

Puhemies Anu Vehviläinen: Kyllä, pitäisi siirtyä puhujakorokkeelle.

Tehdään näin. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Haluan vielä sen sanoa, että valtava määrä yrittäjiä on jo tähän mennessä kärsinyt merkittäviä taloudellisia tappioita. Väärin asetetut ja perusteettomat rajoitukset aiheuttavat turhia konkurssseja ja kohtuuttomia taloudellisia lisävaikeuksia. Yhdessä liikkumisrajoitusten kanssa tämä esitys on kuolinisku myös kivijalkaliikkeille. Sekä tilojen sulkemisesta että liikkumisrajoituksista johtuvat tappiot on korvattava yrittäjille täysimääräisesti.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisen mielestä liikkumisrajoitukset eivät tällä hetkellä ole perusteltu tapa hillitä epidemiaa. Ne ovat toissijainen ja epätarkka keino, jolla pyritään puuttumaan ihan eri asioihin ja jonka vaikutukset talouteen ja ihmisoikeuksiin ovat valtavat. Liikkumisrajoituksilla halutaan kieltää muun muassa ostoskeskuksissa hengailu. Miksi ostoskeskukset eivät itse rajoita asiakasmääriä? Miksi viranomaiset eivät puutu näihin ongelmiin kohdennetusti, vaikka niin voitaisiin tehdä?

Ja lopuksi haluan, puhemies, sanoa sen vielä, että suomalaiset ovat hyvin kuuluaista kansaa. Se pieni osa, joka ei ole tähän mennessä noudattanut suosituksia, tuskin pyrkii minimoimaan kontaktejaan pakonkaan edessä. Poliisin resurssit eivät riitä selvittämään jokaisen ulkona liikkuvan motiivia kotoa poistumiseksi. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Vastauspuheenvuoro, edustaja Rinne.

19.06 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jotta ei jää epäselväksi, haluan sen verran todeta perustuslakivaliokunnan näkökulmasta, että tutkimme tämän muutoksen välttämättömyyttä, sen oikeasuhtaisuutta ja totesimme, että on perustuslain mukaan mahdollista perusoikeuksiin puuttua tässä hallituksen esittämässä muodossa muuttamien tarkennuksien ja korjausten kautta.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ranne.

19.07 **Lulu Ranne ps:** Kiitoksia, rouva puhemies! Ihan muutama sana.

Hallituksen valmisteluissa on havaittu hyvin paljon sellaisia puutteita, että siellä ei ole tehty terveysvaikutusten arviointia eikä talousvaikutusten arviointia. Myöskin tässä tilanteessa, jos mietitään näitä yrityksiä ja liikuntatiloja, kyllähän siellä on jo tehty hyvin paljon oikein ja juuri suositusten mukaisesti, ja ne tartuntaketjut, jotka tätäkin maata vaivaavat, eivät kyllä pääosin ole lähteneet tämäntyyppisistä tiloista. Ja tämä terveysvaikutus eli se, kuinka paljon jää terveydellisiä toimia tekemättä näiden sulkutoimien vuoksi: aina täytyy miettiä myöskin sitä. Todella, niin kuin edustaja Rinne totesi, täällä on perustuslakivaliokunta ottanut kantaa muuten, mutta kyllä tässä korona-ajassa puuttuu hyvin paljon nimenomaan tätä tällaista kokonaisvaikutusten arviointia. — Kiitoksia, ihan lyhyesti näin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Strand.

19.08 **Joakim Strand r:** Tack, värderade talman! Vi behandlar alltså en ändring av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar, och här handlar det, precis som tidigare kom fram, om en slags tolkningsskillnad mellan regionförvaltningsverken och regeringen beträffande huruvida man kan stänga till exempel ett gym om där är under 10 människor. Nu tydliggörs lagen så att man kan stänga de här utrymmena — elikkä tässä nyt selkeytetään tätä tilannetta.

Kommunen eller regionförvaltningsverket kan alltså fatta beslut om stängning för högst två veckor om området är i spridningsfasen. För tillfället finns det i lagen en uppräkningslista på vilka lokaler begränsningar kan göras. Konditionssalar — elikkä kuntosalit, teatterit — inomhuslekiparker, nu tar man bort den här hänvisningen som gäller kundantalet — elikkä nyt poistuu se lukumäärä — vilket gör att man till exempel kan stänga små yogasalar också i fortsättningen. Den här ska gälla till 30.6 — elikkä kesäkuun loppuun.

Och det är väl det man kan säga avslutningsvis att jag tror alla här hade bra poänger, också kollegan Ranne om de här hälsoeffekterna, men samtidigt tror jag att det viktigaste vi kan göra ändå är att med alla medel nu strypa den här pandemin.

Eliikkä itse ymmärrän hyvin nämä kollega Lulu Ranteen tuomat terveysvaikutusten arvioinnit ja muut, mutta ellemme nyt saa kaikin keinoin tätä pandemiaa kuriin, niin ei lähde myöskään terveyden edistäminen kunnolla käyntiin eivätkä talouden pyörät pyörimään eikä mitään muuta, niin että pyritään nyt yhdessä jaksamaan vielä muutamia viikkoja ja ehkä kuukausia tässä hyvässä hengessä, niin kuin aikaisemmin on ollut. — Tack.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Aittakumpu.

19.10 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä keskustelussa on tullut hyviä näkökohtia, ja sosiaali- terveysvaliokunnan mietinnössä aivan oikein painotetaan sitä, että on tärkeää ottaa huomioon liikunnan merkitys ihmisen hyvinvoinnille ja terveydelle. Olemme kuluvana vuonna varmasti kaikki paljon oppineet, mutta vielä on edelleenkin opittavaa siinä, että kun asioita valmistellaan, millä tavalla niitä kyllin pitkäjänteisesti ja eri seikat huomioon ottaen pystymme tekemään. Nyt olemme tässä tilanteessa, että korjaamme tätä tartuntatautilain kohtaa, joka tuli voimaan helmikuussa ja jossa on ilmennyt sitten

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

puutteita toimeenpanossa, ja on hyvä, että nyt kuntien ja aluehallintovirastojen mahdollisuuksia selkeytetään.

Arvoisa puhemies! Olisi suotavaa, että kaikissa tämän taudin hallintaan liittyvissä toimituksissa kyetään ja halutaan ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon niin alueellisesti erilaiset tilanteet kuin sitten vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen. Pidänkin tärkeänä, että tässä valiokunnan mietinnössä korostetaan sitä, että lähtökohtaisesti tulee ensi sijassa aina käyttää lievempiä rajoitustoimia ja siirtyä porrastetusti tiukempiin, jos se on epidemiatilanteen vuoksi välttämätöntä. Mutta ilman muuta tämän muutoksen taustalla ja tavoitteena on nimenomaan terveyden ja jopa hengen turvaaminen, ja se on tässä se lähtökohta. Kaikki toivomme, että tällaiseen tilojen täydelliseen sulkemiseen ei tarvitsisi edes mennä, mutta jos se on tarpeen, silloin siihen sitten mennään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Könttä.

19.12 **Joonas Könttä kesk:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Mielestäni valiokunnan mietintö on hyvin valmisteltu ja tässä huomioidaan tämä tilanteen vakavuus. Täytyy kuitenkin olla hyvin tarkka, mitä tulee näiden liikuntatilojen sulkemisiin. Tässä mietinnössä todetaan, että kunta tai aluehallintovirasto voi tehdä päätöksen sulkemisesta kokonaan asiakkailta ja osallistujilta. Mutta kuten tuossa edustaja Aittakumpukin totesi, edetään sieltä lievimmistä kohti kovempia rajoituksia ja huomataan myös tilojen ja alueiden erilaisuus, vaikkapa niiden liikuntatilojen erilaisuus, ja tämän täytyy todella olla viimesijainen keino. Meillä on hyvin erilaisia liikuntatiloja, mitä tulee vaikkapa jo yksistään kuntosaleihin. Meillä on satojen neliöiden crossfit-halleja, joissa voidaan kyllä terveysturvallisesti suorittaa liikunnan harrastamista, ja sillä on iso kansanterveydellinen ja henkinenkin merkitys. Mielestäni tässä mietinnössä aivan oikein todetaan, että kun tätä sulkemispäätöstä harkitaan, on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus, että muodostuuko siellä tilassa näille asiakkaille tai osallistujille tällainen terveysuhka.

Pidän kyllä tärkeänä, rouva puhemies, sitä, että nämä aiemmassa laissa olleet niin sanotut porsaanreiät nyt tilkitään, mutta kyllä tämä viimesijaisuus on tässäkin kysymyksessä kaiken a ja o. Ja nimenomaan silloin, kun luotetaan siihen, että paitsi yrittäjät myös asiakkaat käyttäytyvät oikein ohjeiden mukaan, noudattavat turvavälejä ja hygieniasääntöjä, myös se liikunnan harrastaminen on ennen muuta tässä vaikeassa koronatilanteessa tietysti tärkeä työkalu, niin että kaikilla meillä se jaksaminen ja fyysinen hyvä kunto säilyy. Toivon, että näihin ei tarvitse mennä, mutta jos näihin mennään, niin silloin myös yrittäjille ja yrityksille on tietysti oltava kompensatio aiheutetusta taloudellisesta haitasta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kauma.

19.14 **Pia Kauma kok:** Arvoisa puhemies! En voi välttyä ajatukselta, että koko tämä 58 g § tuntuu hiukan nokittelulta aveja kohtaan ja eri viranomaisten väliseltä vähän tiukkasanaanaiselta keskustelulta. Kun olen tuolla sosiaali- ja terveysvaliokunnassa asiantuntijoita kuullut, niin minulle ei ole kyllä muodostunut kovin selvää kuvaa siitä, kuinka paljon niitä tartuntoja esimerkiksi kuntosaleilta on tullut ja kuinka paljon niitä on tullut sen jälkeen, kun on kuitenkin näitä rajoitustoimia jo tehty, eli hiukan jäi epäselväksi tämän lainpykälän, tai itse asiassa momentin, korjaukset ja se, miksi näitä oikeastaan tarvitaan aivan erikseen.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Olemme myöskin kokoomuksessa sitä mieltä, että tämä on hiukan liian kova keino noin ylipäätään, että tilat suljetaan siitä huolimatta, että ne ovat tehneet toimia. Jos ajatellaan vaikkapa kuntosaleja, niin tällä hetkellä tilanne on ollut se, että siellä on ollut kymmenen neliötä henkilöä kohden, ja kuntosaliryttäjät itse ovat sitä mieltä, että jos tämä vaikkapa kaksinkertaistettaisiin ja siellä olisi valvonta paikalla, niin tämä olisi hyvä tällainen välimalli siihen, että kuntosalit kokonaan suljettaisiin. Me olemmekin ehdottaneet meidän vastalauseessamme, jonka edustaja Laiho kohta esittelee, että täyssulun sijasta liikuntaan ja urheiluun liittyvissä tiloissa, kuten kuntosaleilla ja uimahalleissa, huomioitaisiin maksimihenkilömäärä vapaan tilan neliömäärän mukaan, 20 neliometriä per henkilö.

Arvoisa puhemies! Me olemme kokoomuksessa sitä mieltä, että vaikka koronan torjunta on tärkeää, niin meidän täytyy ajatella terveyttä ja hyvinvointia myöskin kokonaisuutena. Aika monille ihmisille Suomessa nimenomaan kuntosalit ja uimahallit ovat olleet se paikka, jossa he ovat voineet sitten rentoutua ja näitä koronapaineita päästä pakoon. On myöskin pohdittava sitä, mitä ne taloudelliset seuraukset näille toimipaikoille ja liiketiloille tulevat olemaan. Moni kuntosaliryttäjä varmasti kokee tämän hyvin epäilelliseksi ja tulee sitten varmasti hakemaan myöskin niitä korvauksia aikanaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Reijonen.

19.16 Minna Reijonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva esitys koskee liikunta- ja harrastustilojen sulkemisperusteiden muutosta. Tähän mennessä aluehallintovirastojen tulkinnan mukaan kaikkein pienimmät tilat on voitu pitää avoinna, kun asiakkaiden turvallisuudesta on huolehdittu. Mutta mitä tekee hallitus? Se haluaa kurjuuden maksimoimiseksi nyt sulkea kaikki pienimmätkin tilat, vaikka ei ole osoittanut, että näistä tiloista olisi juuri lähtenyt liikkeelle tartuntaketjuja.

Perussuomalaiset huomauttivat valiokuntakäsittelyssä siitä, että perustuslakivaliokunta on lukuisia kertoja edellyttänyt rajoituksilta välttämättömyyttä ja oikeasuhtaisuutta. Jotta esitetyille muutoksille olisi perusteet, hallituksen tulisi osoittaa, että esityksen kohteena olevissa tiloissa on esiintynyt tartuntoja tai altistuksia. Sen lisäksi oikeasuhtaisuuden osalta hallituksen tulisi perustella, että rajoituksista saatava hyöty on niistä aiheutuvaa haittaa suurempi. Tätä hallitus ei ole osoittanut.

Hallitus on lukuisia kertoja puheiden tasolla korostanut, että lapsiin ja nuoriin ei kohdisteta enää rajoituksia. Teot eivät kuitenkaan vastaa puheita. Nyt ollaan sulkemassa lasten ja nuorten harrastustiloja entistäkin tiukemmin. Kun liikuntaharrastukset estetään, siitä seuraa merkittäviä haittoja kansanterveydelle. Haitat ilmenevät fyysisen kunnon heikkenemisenä mutta myös mielenterveysongelmina. Hallitus ei kuitenkaan ole esittänyt vaikutusarviointia, jossa näitä haittoja olisi arvioitu tai punnittu.

Tämän lisäksi on huomioitava, että kyseessä ovat yritykset, joiden asiakkaista merkittävä osa on kaikonnut jo ilman näitä uusia rajoituksia. Vaikka liikevaihto on murto-osan aikaisemmasta, kulut ovat ennallaan. Yrittäjien pitää maksaa työntekijöiden palkat, lainojen lyhennykset sekä tilojen ja laitteiden vuokrat. Monella yrittäjällä on jo aiempien rajoitusten seurauksena kassa aivan tyhjä. Hallitus ei esitä näiden kiinteiden kulujen korvaamista reilusti yrityksille täysimääräisinä. Kaikki tietävät, että nyt on vaarana, että lukuiset yritykset menevät nurin, työntekijät menettävät työpaikkansa ja yrittäjät lainojensa vakuutena olevan omaisuutensa — siis jopa oman kotinsa.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Hallituspuolueista on usein sanottu, että 1990-luvun laman virheitä ei pidä toistaa, mutta mitä hallitus käytännössä tekee? Ajetaanko yrittäjät konkurssiin juuri niin kuin 1990-luvun laman aikana tehtiin? Siihen nämä toimet johtavat. Tartuntatautilanteeseen niillä ei sen sijaan välttämättä näyttäisi olevan niin suurta vaikutusta.

Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo esittämilläni perusteilla, että tämä esitys on sekä laaduttomasti valmisteltu että tarpeeton. Tästä syystä esityksen hylkäämistä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laiho.

19.20 **Mia Laiho kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä tartuntatautilain muutosesityksessä esitetään myös mahdollisuutta sulkea epidemiatilanteessa ne tilat, joissa voi nykyään olla alle kymmenen henkeä, eli kuntosali- ja liikuntatilat.

Esityksessä sääntelyä ollaan tiukentamassa ilman tietoa siitä, ovatko nykyiset rajoitukset olleet tarkoitukseensa riittäviä. Kyseinen esitys kieltää poikkeuksetta myös kaiken kuntoutumista, terveyttä ja hyvinvointia lisäävän liikunnan sisätiloissa. Ehdotetulla lailla tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia ihmisten lakisääteiseen kuntoutukseen, lasten ja nuorten koululiikuntaan, harrastustoimintaan, yrityksiin ja työntekijöihin.

Viruksen torjuntakeinona täyssulun hinta alan yrittäjille ja työntekijöille on kova sen lisäksi, että se rankaisee Kelan kuntoutujia ja ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Liiketoiminnan rajoittamiseen ja sulkemiseen liittyviä taloudellisia haittavaikutuksia ei edelleenkään tunnisteta riittävästi. Suomessa kaupallisia kunto- ja liikuntakeskuksia on noin 1 100 ja sen lisäksi on suuri joukko muita liikunta-alan yrityksiä ja palveluita. Suomen kunto- ja liikuntakeskusyhdistyksen mukaan alalla on käynnistetty jo tuhansien henkilöiden yt-menettelyt.

Kuntokeskuksissa ja muissa liikuntatiloissa olevien ihmisten lukumäärä on rajoitettava noudattamaan yleisiä etäisyyttä koskevia säännöksiä eli 2 metrin etäisyyttä. Euroopassa on kuntosalien ja liikuntatilojen kohdalla käytetty terveysturvallisuuden varmistamiseksi henkilöä kohti vaadittavaa neliömäärää, 9–15 neliometriä per henkilö. Tämäntyyppistä ratkaisua voisi hyödyntää Suomessakin, jos haluttaisiin, mutta täällä tehdään isolla lekalla. Kokoomus esittääkin, että liikuntatiloissa aktiivisten ihmisten määrää voisi rajoittaa siten, että kutakin 20 neliön — ja tämä on vielä suurempi kuin muualla Euroopassa — pinta-alaa kohti saisi olla enintään yksi osallistuja. Näin voitaisiin järjestää liikuntamahdollisuus terveysturvallisuus edellä myös hankalana epidemia-aikana. [Timo Heinonen: Kuulostaa järkevältä!]

Tartuntatautilain mukaisissa rajoituksissa asiakastilojen sulkeminen ei voi olla itsetarkoituksellinen, vaan oleellista on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäiseminen sosiaalisten kontaktien vähentämisellä ja terveysturvallisten toimintatapojen noudattamisella. Rajoitusten olisi oltava aina myös välttämättömiä ja oikeasuhtaisia, ja ne olisi tehtävä aina elinkeinotoimintaa vähiten haittaavalla tavalla. On erittäin ongelmallista, ettei hallitus ole tuonut vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotta päästään tavoitteeseen. Emme ole saaneet myöskään näyttöä siitä, että kuntosaleilta olisi lähtenyt liikkeelle tartuntaketjuja. Myös asiantuntijalausuntojen perusteella on ilmeistä, että lakimuutoksella tullaan merkittävästi puuttumaan yrittäjän elinkeinonharjoittamisoikeuteen, ihmisten liikuntaan, hyvinvointiin, sairauksien, vammojen kuntouttamiseen ja ennaltaehkäisyyn.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Arvoisa puhemies! Ratsastusmaneesit ja koirien koulutustoimintaan käytettävät tilat pitää jättää ulkopuolelle näistä suljettavista tiloista. Eläinten huolenpitoa, liikuntaa ja koulutusta ei voi keskeyttää epidemian aikaan. Kokoomus vaatiikin niiden käyttöön tarvittavien tilojen käyttömahdollisuutta terveysturvallisuus huomioiden.

Kokoomus esitti valiokunnassa myöskin lausumaa, jotta kiirehditään asiakastilojen sulkemisen aiheuttamien taloudellisten menetysten korvausmallia elinkeinonharjoittajille ja tilojen sulkemisen menetysten korvaamista riittäväällä tavalla. Oli hyvä, että tämä saatiin myös valiokunnan yhteiseksi lausumaksi.

Kokoomus on jättänyt myös pykälämuutosehdotuksen, että näitten suljettavien tilojen ulkopuolelle jätettäisiin seuraavat kohteet: maneesit, joita käytetään hevosurheilu- tai siihen tarkoitukseltaan vertautuvaan virkistys- tai vapaa-ajan toimintaan tai palvelujen tarjoamiseen tai muuhun vastaavaan kokoontumiseen taikka eläinsuojana; tilaan, jota käytetään koiran tai muun seura- tai harrastuseläimen kouluttamiseen; tilaan, jota käytetään perusopetuslain mukaiseen toimintaan eikä alaikäisten harrastustoimintaan; tai tilaan, jota käytetään lakisääteisen kuntoutuksen tai muun vastaavan lakisääteisen velvoitteen mukaiseen toimintaan.

Olemme nostaneet myös vastalauseen lausumaehdotuksissa esille sitä, että valtioneuvosto turvaa kansalaisten liikuntamahdollisuudet ja sairauksien ehkäisyn myös sulun aikana. Mielenterveysongelmat ovat olleet jo ennen korona monen ihmisen elämässä, ja nyt korona on entisestään niitä vaikeuttanut. Liikunta on yksi merkittävä apu myös mielenterveyden hoidossa. Ja me olemme lausumassa nostaneet myös, että lain toimeenpanossa pitää huomioida alueellinen epidemiologinen tautitilanne ja tehdä vain välttämättömät toimenpiteet.

Arvoisa puhemies! Liikunnan harrastaminen on terveyttä edistävää. Me pystymme harrastamaan liikuntaa myös terveysturvallisesti, mutta tämä esitys sulkee kategorisesti kaikki tilat eikä anna yrittäjille mahdollisuutta tehdä sitä edes terveysturvallisesti. Tämä vaikuttaa monen ihmisen elämään ja hyvinvointiin. Toivottavasti, kun tänään kohta äänestämme pykälämuutoksestamme, näistä poikkeuksista, saamme vahvan kannatuksen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kivisaari.

19.27 Pasi Kivisaari kesk: Puhemies! Lyhyesti.

Kaikki varmasti jaamme huolen siitä, että nämäkin sulkutoimenpiteet tai niiden mahdollistaminen ovat hyvin epämiellyttäviä ratkaisuja. Kukaan ei näistä tietenkään voi riemuita. Haluan myös kiittää sosiaali- ja terveysturvallisuutta, joka tuo erittäin hyviä näkökulmia esille. Tämän kaiken taustalla on tietysti se, että pyrimme saamaan tätä roihuavaa koronatilannetta paremmin hallintaan, ja myös sillä silmällä ja sillä ajatuksella on tätäkin esitystä arvioitava. Emme tätä tosiasiaa pääse pakoon.

Mutta kyllä itsekkin vetoaisin siihen, että näitten liikuntatilojen suhteen käytettäisiin vakavaa alueellista harkintaa, totta kai esimerkkinä erityisesti lasten kohdalla. On aivan selvää, kuten täällä jo puheenvuoroissa on tuotu esille, että liikunta on myös terveystoimenpide, joka on monen ihmisen kohdalla aivan välttämätön sekä fyysisen että henkisen kunnan elementti.

Puhemies! Joka tapauksessa parasta niin terveys-, talous- kuin elinkeinopolitiikkaa on se, että me tukahdutamme tätä roihuavaa tautia, ja sitä vasten ja sen pohjalta on myöskin tätä esitystä tarkasteltava.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Viljanen.

19.29 **Heidi Viljanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme nyt siis tartuntatautilain 58 g §:n tarkennusta, johon on liittynyt, niin kuin täällä on kuultu, soveltamisen osalta tulkintaepäselvyyksiä.

Tämä pykälä koskee siis viimesijaista keinoa, jolla kunta tai aluehallintovirasto voi tehdä päätöksen korkeamman tautiriskin tilojen sulkemisesta kokonaan esimerkiksi joukkueurheilun tai ryhmäliikunnan osalta. Kyseessä on väliaikainen toimi, joka liittyy covid-19-epidemian torjuntaan ja olisi voimassa kesäkuun loppuun asti.

Selvää on, että toimet rajaavat ihmisten mahdollisuutta esimerkiksi liikunnan harrastamiseen, ja valiokunnassa kiinnitimmekin tähän huomiota ja halusimme siitä myös mietintömme kirjoittaa. On keskeistä huomioida, miten tärkeä merkitys liikunnalla on ihmisten kokonaishyvinvointiin — sitä ei voi kukaan kiistää.

Ennen mahdollisia sulkutoimia tulee kuitenkin todeta kaikkien lievempien toimien riittämättömyys. Sulkupäätös ei saa valiokunnan mielestä estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin. Tähän — niin kuin ylipäänsä rajoitustoimiin, joita täällä tehdään — tietysti liittyy monia kysymyksiä ja epäilyjä, miten ne tullaan sitten käytännössä toteuttamaan.

Yksi asia on ollut ratsastus ja maneesit, joista edustaja Laiho edellisessä puheenvuorossa puhui. Kuulemisten perusteella valiokunta näki ja tulkitsi, että ratsastus tulkitaan yksilöurheiluksi eikä näin ollen kuuluisi lain soveltamisen piiriin. Kuitenkin näissä tiloissa, kuten muissakin tiloissa, on toki noudatettava lievempiä toimia, kuten hygienia- ja turvavälikäytäntöjä.

Rajoitustoimiin liittyy monia huolia. Paljon me olemme puhuneet tässäkin salissa lapsista ja nuorista ja niin puhuimme myös sosiaali- ja terveystalokunnassa siitä, miten nämä rajoitustoimet jälleen osuvat myös lapsiin ja nuoriin. Halusimmekin kiinnittää huomiota siihen ja kirjata, että pykälän soveltamisessa tulee huomioida lasten ja nuorten mahdollisuudet harrastaa liikuntaa.

Toivottavaa tietysti varmasti meidän kaikkien mielestä on, että lievemmat toimet riittävät ja kireimpiin toimiin joudutaan vasta sitten, kun porrastetusti on lievemmat toimet otettu käyttöön, ja vain, jos nämä lievemmat toimet eivät riitä ja nähdään välttämättömäksi, nämä tilojen sulkutoimet tulisivat käyttöön.

Taloudellisia seurauksia aivan varmasti on, mikäli tiloja suljetaan. Siitä sosiaali- ja terveystalokunta teki myös lausumaehdotuksen, että kiirehditään korvausmallin valmistelua, mikäli näihin sulkutoimiin joudutaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

19.32 **Sari Essayah kd:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä tartuntatautilain täsmennys soveltamisalan kohdalta on tietysti sinällänsä tärkeä, ja niin kuin täällä monissa kollegojen puheenvuoroissa on tullut esille, päämääränähän on se, että me pystymme nyt kaikkien ihmisten henkeä ja terveyttä varjelemaan ja todellakin tämän epidemian tukahduttamaan. Siinä mielessä nämäkin tarkennukset, jotka ovat nyt tässä esillä, ovat toki tarpeellisia.

Sinällänsä vastalauseessa on minusta kuitenkin muutamia hyviä nostoja, ja tässä edeltävän kollegan puheenvuorossa kyllä tuli myös selvitystä siitä, että valiokunnassa oli myös tarkasteltu tätä asiaa ja todettu, että välttämättä esimerkiksi hevosurheilu- ja muita ulkoli-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

kuntaan liittyviä agility- ja vastaavia tiloja ei välttämättä edes tulkittaisikaan tämän lain soveltamisalaan kuuluviksi. No, tämä kohta on tietysti hyvä sitten käytännön kautta osoittaa, että näin on. [Leena Meren välihuuto]

Täällä kokoomuksen vastalauseessa on kuitenkin nostettu nämä kaksi kohtaa esille, ja siinä mielessä ajattelin, että tässä vastalauseessa tämä pykälämuutosehdotuksen kannattaminen voisi siltä pohjalta kyllä olla perusteltua.

Myöskin nämä kuntoutuksessa käytettävät tilat: Tässä kohtaa mietin myöskin sitä, että meillä on paljon käytössä sellaisia liikuntatiloja, jotka ovat kuitenkin tällaisen lääketieteellisen kuntoutuksen käytössä, ja siinä mielessä ne ovat vähän erilaisia kuin joku toisentyypinen, lähinnä oman kunnan ylläpitämiseen tarkoitettu, vaikkapa kuntosalitoiminta. Ja siinä mielessä mietin, onko tässäkin sitä rajanvetoa kenties käyty siellä valiokunnan sisällä, että tämä pykäläkohta ei tarkoittaisi silloin, jos halutaan lähteä sulkemaan näitä tiloja, tällaiseen lääketieteelliseen kuntoutukseen liittyviä tiloja, koska ne ovat äärimmäisen tärkeitä siinä vaiheessa, kun henkilöllä on menossa tällainen tietty kuntoutusjakso, että se myöskin pystytään viemään sitten loppuun saakka.

Arvoisa puhemies! Muilta osin tuntuu, että valiokunta on tehnyt varsin yksimielistä työtä. Näissä lausumissa on toki nostettu esille sitä, miten näitä asioita tulisi korjata ja korvata ennen kaikkea, ja sitten huomioitu näitä poikkeuksia, mutta kuitenkin pykälämuutosesityksiä on varsin vähän.

Arvoisa puhemies! Näiltä osin uskon, että eduskunta saa tämänkin esityksen eteenpäin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Salonen.

19.35 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Lainsäädännön tulisi olla sellaista, että sen tulkinnat eivät johtaisi toimintaan lain tavoitteita vastaan. [Leena Meri: Niinpä!] Koronakriisissä eduskunta ja ministeriöt ovat joutuneet poikkeuksellisen nopeatahtiseen lainsäätämiseen. On siis ymmärrettävää, että joitakin lakeja joudutaan tarkentamaan. Tulkinalliset erimielisyydet, joita voidaan julkisesti, eivät keskellä kriisiä ole kenenkään etu, eivät ainakaan kansalaisten etu. Täsmennys tulee siis tarpeeseen.

Lisäksi yrittäjien yhdenvertaisuutta parantaa selkeä lainsäädäntö. Toiset ovat nyt sulke-neet tilansa, koska haluavat omalla toiminnallaan tehdä kaikkensa koronakriisin kitkemi-seksi. Toisissa on pyritty muuttamaan toimintaa niin, että edes pieni joukko asiakkaita pys-tyttäisiin säilyttämään. Kumpikin on ollut oikein, mutta ymmärrettävästi tämä aiheuttaa hämmennystä alan toimijoiden kesken.

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietinnössä nostetaan esille, että lakiesityksen ta-voitteena on selkeyttää ja laajentaa sääntelyä, joka koskee elinkeino- tai muun toiminnan tilojen väliaikaista sulkemista asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi. Tavoitteena on turvata ihmisten terveyttä ja viime kädessä oikeutta elämään sekä riittäviin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Valiokunta pitää välttämättömänä, että rajoitustoimien käytössä otetaan myös huomioon rajoitustoimien vaikutukset ih-misten kokonaishyvintöihin. Valiokunta korostaa, että kokonaishyvintöihin liittyy myös mahdollisuus liikunnan harjoittamiseen. Liikuntatilojen täydellinen sulkeminen vai-kuttaa väistämättä myös ihmisten edellytyksiin liikkua, hoitaa kuntoa ja ylläpitää ter-veyttään.

Vaikeutena meillä on tällaisessa lainsäädännössä pystyä huomioimaan kaikki ne erot, joita esimerkiksi eri kuntosaleissa tai vaikkapa yleisissä saunoissa on. Niin tilat kooltaan

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

kuin vaikkapa asiakasmäärät ja käyntihuiput vaihtelevat ympäri maan. Valiokunta korostaa, että sulkemispäätöstä harkittaessa on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi. Lisäksi valiokunta korostaa, että on otettava huomioon, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle. Tämä valiokunnan nosto on tärkeä.

Arvoisa puhemies! Lisäksi haluan nostaa viimeisenä esille valiokunnan lausuman. Valiokunta esittää: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto kiirehtii korvausmallin valmistelua tartuntatautilain 58 g §:n mukaisesta tilojen sulkemisesta elinkeinonharjoittajille aiheutuvien taloudellisten menetysten korvaamisesta riittävällä tavalla.” Tämä on erittäin tärkeää, sillä tuntuu, että esimerkiksi kuntosalirytykset eivät ole sopineet millään aikaisempien kompensatiomallien muottiin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tolvanen.

19.39 Kari Tolvanen kok: [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna] — No niin, nyt taitaa pysyä päällä.

Arvoisa rouva puhemies! Koronapandemiaa vastaan on taisteltava monin eri keinoin, se on aivan selvää, ja niiden keinojen pitää olla sitten semmoisia, että ne ovat vaikuttavia.

Nyt tämä hallituksen esitys lähtökohtaisesti on ihan hyvä, mutta siinä toki on sellaisia vaaran elementtejä ja vaaran lähteitä, joita ei tulisi käyttää tilanteissa, jossa voidaan terveysturvallisesti esimerkiksi harrastaa liikuntaa tai muuta harrastustoimintaa. Tilannehan on se, että näinä vaikeina aikoina monelle meistä harrastustoiminta on se henkireikä, joka auttaa jaksamaan fyysisesti mutta myös psyykkisesti, ja sen takia pitää olla hyvin tarkkana, että todella nämä toimet, joita avi tai kunta sitten tekevät, ovat välttämättömiä. Tähän asti avin virkamiehet ovat tulkinneet lakia tavalla, joka ilmeisesti ei ole ollut ihan hallituksen tahto, ja varmaan senkin takia tämä selvitys nyt sitten on tullut. Mutta luotan, että jatkossa virkamiehet tekevät sitä harkintaansa sillä kokemuksella ja ammattitaidolla, mitä heillä on.

On tosiasia, että meillä on hyvin erilaisia tiloja: on maneeseja, on koirankoulutushalleja ja on kuntosaleja, ja kuntosalejakin on semmoisia 50 neliön kuntosaleja ja sitten on 500 neliön kuntosaleja. Otetaan nämä kuntosalit esimerkiksi: kun moni vastuullinen yrittäjä, jolla on useamman sadan neliön kuntosali, on jo järjestänyt sinne ajanvarauksen, että sinne ei pääse kuin tietty määrä ihmisiä, sinne on tehostettu ilmanvaihtoa, desinfiointiaineita on niin paljon, että paikat pursuavat niistä, niin jotenkin tuntuu, että jos nyt noudatetaan vielä sitä, mitä kokoomus esittää — tätä 20 neliön tilaa jokaiselle ja sitä valvotaan — niin onko todella tarpeen tällaisia kuntosaleja sitten sulkea. Toivottavasti ei, koska se on monelle henkireikä, mutta se on monelle ihmiselle vielä välttämätöntä toimintaa kuntoutuksenkin takia esimerkiksi. Ja tässä ennen kaikkea asiakasturvallisuus on se päällimmäinen asia, siitä täytyy pitää huolta. Toivon tässä käytettävän harkintaa.

Ja sitten näiden poloisten yrittäjien asema, heillä on vaikeata jo muuten. Vaikka nyt heidän menetyksiään korvataan, niin minä tiedän, että niitä ei kuitenkaan täysimääräisesti korvata. Yrittäjät ovat vaikeuksissa, eli sekin tässä on tuotava esille, vaikka totta kai terveysturvallisuus on se päällimmäinen asia.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Guzenina.

19.42 **Maria Guzenina sd:** Arvoisa puhemies! Suomessa tämä koronatilanne on moneen muuhun maahan verrattuna ollut ihan kohtuullinen, mutta nyt kun tilanne täällä meillä on huonontunut todella nopeasti, niin tämän edessä meidän kaikkien on oltava kriisitietoisia. Meidän on rehellisesti ja avoimin silmin katsottava, mitä muualla maailmassa on tapahtunut. Meidän on pystyttävä myöskin suhteuttamaan sitä, mitä me Suomessa nyt yritämme näillä torjuntatoimilla saada aikaiseksi, siihen, minkälaisilla torjuntatoimilla muualla maailmassa on edetty.

Jos me katsomme muutama kuukausi taaksepäin, Eurooppa oli miltei kokonaan kiinni, Britannia oli kiinni, Uusi-Seelanti oli kiinni. Kun me katsomme niitä maita, joita me arvioimme ihailleen, toteamme, että siellä saatiin tauti aisoihin, niin heidän lähtötilanteensa oli hyvin dramaattinen, ja heillä otettiin käyttöön sellaisia toimia, jotka sulki sikäläiset yhteiskunnat aivan täysin — ulkonaliikkumiskiellot, yritykset, kaupat. Ainoastaan välttämättömät apteekit ja ruokakaupat ovat saaneet olla auki. Ei puhuttakaan siitä, että esimerkiksi kuntosalit olisivat voineet olla auki.

Nyt vaaditaan meiltä kaikilta resilienssiä, kaikilta tahtotilaa ja kaikilta kriisitietoisuutta. Ei voi olla niin, että toisaalta vaaditaan rajoitustoimia mutta ei sellaisia, jotka koskettavat itseä. Kyllä me kaikki olemme tässä samassa veneessä. [Leena Meri: Menee liioitteluksi!] Meidän kaikkien täytyy tiedostaa, että me elämme nyt kriittisiä vaiheita. Tämä muuttanut koronavirus on muuttanut tilanteen täällä Suomessa samalla tavalla dramaattiseksi kuin mitä se on muualla Euroopassa ollut tässä menneinä kuukausina, ja meidän täytyy pystyä sinnittelemään, jotta me saamme nitistettyä, arvoisa puhemies, tämän viheliäisen koronaviruksen, koska se lasku tulee olemaan huomattavan paljon suurempi niin kuntosaliryttäjille, ravintoloille kuin yhteiskunnan kaikille toimijoille ja etenkin lapsille ja nuorille, jos me emme ole tässä nyt päättäväisiä ja tukahduta tätä niin tehokkaasti kuin vain mahdollista.

Ja jos sieltä huudetaan nyt, että rajat vuotavat, niin olen samaa mieltä, että sinne rajoille pitää laittaa totaalikontrolli, [Timo Heinonen: No laittakaa! — Hälinää — Puhemies koputtaa] niin että se virus ei sieltä pääse tänne sisään, ja näin sitäkin ollaan nyt tekemässä. [Timo Heinonen: Tyhjiä puheita!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

19.45 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Kun kuuntelin tätä keskustelua tuossa hetki sitten, niin tuli sellainen mielle, muisto, että on sanonta, että on asioita, joita kukaan ei kannata ja jotka etenevät, ja sitten on asioita, joita kaikki kannattavat ja jotka eivät etene. Tämä tuli itse asiassa mieleen, kun kuuntelin keskustan puheenvuoroja, mutta kyllä sosiaalidemokraateista löytyy nyt näköjään erittäin vahvaa kannatusta sille, että nämä kuntosalit laitetaan kiinni, terapiat, kuntoutukset ja muut toiminnat nyt ajetaan alas, ja en valitettavasti pysty tätä ymmärtämään. Tämä edellinen, edustaja Guzeninan puheenvuoro oli kyllä hämmentävä. [Leena Meri: Oli!] Siinä unohdetaan täydellisesti se, mitä tämäkin päätös tulee tarkoittamaan.

Tämän esityksen haitat ovat huomattavasti hyötyjä suuremmat. Hinta ihmisille tulee olemaan suuri: Fyysinen kunto mutta ennen muuta henkinen puoli on isolla osalla nyt haas-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

tettavana, ja esimerkiksi kuntoutus tämän jälkeen menee näissä paikoissa kiinni, ja vaikkapa ihan nuorten huipulle tähtävien urheilijoiden urheilu-uralle laitetaan nyt stoppi. Heikään eivät voi näitä tiloja enää — edes yksin — käyttää. Ei tässä ole järjen häivää. Yritykset, kuntosalit ja ratsastuskoulut ajautuvat tämän esityksen toteutuessa konkurssiin.

Kuntosalit menevät siis nyt tällä päätöksellä kiinni, vaikka perustuslakivaliokunta on useat kerrat lähtenyt siitä, että välttämättömyyden vaateen ja oikeasuhtaisuuden vaateen pitää toteutua. Näistä kuntosaleista ei ole tässä talossa näitä lainsäädäntöjä käsiteltäessä pystytty osoittamaan yhden yhtä tartuntaketjua, ei varsinkaan näistä, jotka ovat toimineet näiden sääntöjen mukaisesti, joita nyt halutaan tiukentaa. Ja kun keskustasta tänäänkin on peräänkuulutettu sitä harkintaa, niin avithan nimenomaan ovat käyttäneet sitä harkintaa, jota nyt voimassa olevassa lainsäädännössä on ollut, ja ovat ilmoittaneet, että laitetaan kuntosalit niin, että niissä voi olla enintään kymmenen henkeä. Se on ollut, arvoisa keskusta, sitä harkintaa, mitä te tänään olette peräänkuuluttaneet, mutta se ei ole vasemmistohallitukselle kelvannut, vaan tahto on ollut laittaa nämä paikat kokonaan kiinni. Näyttää siltä, että tässä on ennemminkin ollut kyse jonkinlaisesta arvovaltakiistasta pääministeri Marinin, terveysministeri Kiurun ja avien — jotka ovat käyttäneet sitä keskustankin peräänkuuluttamaa harkintaa — välillä.

Arvoisa puhemies! Kuntoutus loppuu tämän jälkeen näissä kuntosaleissa, terapia-altaissa, uima-altaissa ja muissa paikoissa. Enää ei kuntoutusta tämän jälkeen niissä tehdä. Täällä mietinnössä kyllä lukee, että sulkemispäätös ei saa myöskään estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, [Maria Guzenina: Juuri näin!] mutta tässä ei sanota sitä, että se ei estäisi näissä tiloissa sitä. Tämä lainsäädäntö ei estä kuntoutusta, mutta tämä lainsäädäntö estää sen näissä tiloissa. [Maria Guzeninan välihuuto] Tämä mietintö on näiltä osin huonosti ja epätulkinnallisesti kirjoitettu, ja pahaa pelkään, että avit eivät tätäkään pysty tulkitsemaan niin kuin hallitus haluaa.

No, sitten toisena, arvoisa puhemies, ratsastusmaneesit. Täällä tekstissä kyllä sanotaan ratsastusmaneesista, mutta en ymmärrä, minkä takia hallituspuolueet eivät ole suostuneet kirjaamaan ratsastusmaneesia, agilityhalleja ja tämäntyyppisiä toimintoja lain pykälään, joka olisi yksiselitteisen selkeä, niin kuin kokoomuksen valiokuntavastaava, edustaja Laiho hetki sitten kertoi. Se on yksiselitteisen selkeä, että agilityhallit, ratsastusmaneesit ja tämäntyyppiset paikat rajataan tämän ulkopuolelle kokonaan. Ja samalla lailla edustaja Laihon kokoomuksen vastalauseessa esittämä malli sallisi sen vastuullisen kuntosalitoiminnan, vastuullisen terapia-altaiden käytön ja muun toiminnan, joista lähetekeskustelussa esimerkkinä sanoin vaikkapa oman kotikuntani, pienen Lopen kunnan, Lopen Voima ja Kunto teamin — ei yhden yhtä tartuntaa sieltä, puolentoista tunnin vuoroja, enintään kuusi ihmistä kerrallaan, erittäin hyvää toimintaa, pää on pysynyt kunnossa, kroppa on pysynyt kunnossa. Mitä tapahtuu tämän jälkeen, jää nähtäväksi.

Arvoisa puhemies! Haluan nostaa vielä agilityhallit esille, kun täällä aika paljon puhutaan, että näitä haittoja sitten myös näille toimijoille korvataan. Olen saanut lukuisia yhteydenottoja näiltä agilityhallien toimijoilta, jotka eivät ole yrityksiä vaan ovat yhdistystoimintaa. Ne ovat jääneet kaikkien tukien ulkopuolelle, ja heidän toimintansa on ollut erittäin tukalassa tilanteessa, ja tämän jälkeen ne laitetaan käytännössä siis kiinni.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vastalause lähtee siitä, että maneesissa ratsastaminen olisi jatkossakin sallittua muutenkin kuin yhden henkilön toimesta, koira- ja muu seura- ja harrastuseläintoiminta sallittaisiin agilityhalleissa ja muissa vastaavissa ja niin pois päin. Kokoomuksen vastalauseessa on myös kuusi lausumaehdotusta, jotka mahdollistai-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

sivat nimenomaan sen toiminnan, jota tänään täällä myös hallituspuolue keskustan riveistä on erityisesti toivottu, eli sen harkinnan, vastuullisen toiminnan ja mahdollisuuksien antamisen. Mutta, arvoisat keskustan edustajat, tämä esitys, joka nyt on käsittelyssä, kuitenkin kieltää sen kaiken, mitä te olette tänään täällä puhuneet. Meillä menevät kuntosalit kiinni, terapia-altaat kiinni, ratsastusmaneesit kiinni, agilityhallit kiinni. [Välihuutoja vasemmis-ton ryhmästä] Äänestäkää tämän kokoomuksen vastalauseen puolesta [Puhemies koputtaa] ja jättäkää tätä harkintaa ja maltillista toimintaa myös kentälle.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hassi.

19.52 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Tässä keskustelussa tosiaan opposition puolelta puhutaan siihen sävyyn ikään kuin tämä lakiesitys nyt pakottaisi avit panemaan tietyt liikuntatilat kiinni. Oikeastihan tämä selventää sitä, missä asioissa aveilla on harkintavalta panna näitä tiettyjä tiloja väliaikaisesti kiinni. Eli kuten tässä keskustelussa on jo tullut esille, lievempien toimien riittämättömyys, se, että lievemmät toimet eivät riitä, on edellytys sille, että tilojen sulkemispäätös voidaan tehdä.

Me kaikki ymmärrämme, että liikunta on tärkeää terveydelle, mutta kyllä myös vaarallisen tartuntataudin leviämisen estäminen on terveydelle tärkeää. Me kaikki kansanedustajat saamme aika paljon sähköpostia erilaisilla aloilla toimivilta yrittäjiltä, jotka kertovat, kuinka olemattoman vähän juuri heidän alallaan näitä tartuntoja on. Kuitenkin on hyvä muistaa, että vain noin 60 prosentista tartuntoja on onnistuttu selvittämään tartunnan lähde. Neljässä kymmenestä tartunnasta jää selvittämättä, mistä se tartunta on tullut. Ja nyt tällaisella tavallisella maalais- tai kaupunkilaisjärjellä on helppo päätellä, että tartunnan lähde on helpompi selvittää silloin, kun tuntee niitä ihmisiä, joiden kanssa on ollut tekemisissä todennäköisen tartunnan aikaan. Sen sijaan, jos on ollut paikoissa, joissa tapaa tuntemattomia ihmisiä, tartunnan lähde on vaikeampi selvittää. [Juha Mäenpää: Kaupat kiinni!]

Kyselytunnilla tuotiin esille, ja tässäkin keskustelussa on tuotu esille, myöskin rajojen toiminta. Olen siitä ihan samaa mieltä, että rajoilla pitää olla mahdollista — ja ymmärtääkseni nyt säädöksiä ollaan selventämässä, ellei ole jo selvennetty, siten, että tässäkin asiassa aluehallintovirastojen toimivalta on selkeä — että kaikkia päätöksiä esimerkiksi testaamisesta ei tarvitse tehdä yksilökohtaisesti vaan voi tehdä myös tällaisia ryhmäpäätöksiä. Mutta ei ole olemassa mitään lainalaisuutta, jonka mukaan vain ulkomailla voi syntyä [Puhemies koputtaa] aikaisempaa pahempia virustyyppisiä. Aikaisempaa vaarallisempia virustyyppisiä voi syntyä missä tahansa viruksen siirtymässä. [Puhemies koputtaa] Myös Suomessa tapahtuvissa tartunnoissa voi syntyä aikaisempaa vaarallisempia virusmuunnelmia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pirttilahti.

19.56 **Arto Pirttilahti kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Ihan tuohon taustaan nyt ensin. En tiedä, mitä referenssiä sitten on käytetty tämän sulkutoiminnon taakse, mutta ollaanhan me tätä koronaviruspirulaista jo vuosi kestänyt, ja me ollaan varmaan monet näihin rajoituksiin ja toimintatapoihin totuttu, ja sitä kautta myös tämä yleinen hygienia ja muu etäisyyden pitäminen on jo aika itsestäänselvyttä.

Tuohon referenssikuvioon, kun tässä tuli näitä ulkolaisia referenssejä, että minkälaisista siellä on: toivottavasti tässä ei ole käytetty näitä korealaisia tutkimuksia, missä on 50 ne-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

liön tilaan tungettu 30 henkilöä, vaan tässä on käytetty näitä kotimaisia pohjia, isompia, puhutaan esimerkiksi meidän 500:n tai 1 000:kin neliön liikuntasaleista.

Erään liikuntayrityksen mukaan heillä on ollut kaksi miljoonaa liikuntakäyntiä vuoden aikana ja tullut kolme altistumista, mikä johti karanteeniin, ei kuitenkaan jatkotartuntoihin heidän tietojensa mukaan. He kyllä osaltaan toimivat hyvin hygieenisesti. Eräässä yrityksessä tässä kaupunkiseudulla oli avi käynyt tarkastamassa, eikä ollut minkäänäköistä asiaa, mistä he olisivat voineet valittaa. Eli hain tässä vain sitä, että näillä kotimaisilla yrityksillä on kyllä vahva tahto toimia sääntöjen mukaisesti, mutta toisaalta näitä meidän yrityksiä on pidetty niin kuin löyhässä orressa koko ajan, että tulee tällainen mielikuva äkkiä, että nämä olisivat niitä suuren riskin paikkoja. — Tämä siitä pohjasta.

Sitten itse tähän esitykseen: Minun mielestäni valiokunta on hyvin ottanut tässä kannan siihen, että valiokunta pitää välttämättömänä liikuntaa ja ihmisten liikunta-asioita ja korostaa, että kokonaisuhyvinvoinnissa on liikunta mukana ja pitää ylläpitää terveyttä. Tämä on aivan totta tällä hetkellä muun muassa nuorison osalta, joka käyttää liikuntasaleja. Heidät on suljettu pois kouluista tai yliopistoista, ja on edes joku paikka, missä pystyy sitten harjoittamaan omia harrastuksiaan. Valiokunta kyllä korostaa myös tässä, että tilojen sulkeminen on viimesijainen keino, jota on mahdollista käyttää vain tilanteessa, jossa epidemia leviää eikä ole muita keinoja estää. Ihmettelen edustaja Heinosen puheenvuoroa tässä kohdalla.

Sitten jos tähän joudutaan, niin on hyvä, kun tässä on lausuma siitä, että tämä kompensatio tulisi täysinmittaisesti ja sitä tulnaisiin valmistamaan pikaisella aikataululla. Myös tässä on perustuslakivaliokunnan osalta se, että ”perusoikeuteen puuttuva velvoite tai rajoitus voidaan koronaepidemian torjumiseksi siten asettaa vain, jos epidemian leviämistä ei voida estää perusoikeuksiin vähemmän puuttuvilla keinoilla”. Eli tässäkin kohtaa on hyvä painotus sille, että on muita vaihtoehtoja haettu. Ja sulkemispäätös ei myöskään estä kenenkään oikeutta lakisäätteisiin palveluihin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pyydän edustajaa siirtymään puhujakorokkeelle.

Arvoisa puhemies! Oikeastaan minun puheenvuoroni on tässä. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Selvä. — Edustaja Niikko.

19.59 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Nythän tästä hallituksen esityksestä on oleellista käydä keskustelua nimenomaan siitä näkökulmasta, ovatko nämä esitetyt rajoitukset tarkoituksenmukaisia, kuten täällä nyt hallituksen edustajat ovat puolustelleet, että täällä tehdään vain tarkoituksenmukaisia esityksiä. Nyt näitä puheenvuoroja kuunnellessa täytyy tietenkin kysyä, miten paljon yritykset kärsivät näistä toimenpiteistä, jos avit rupeavat tulkitsemaan tätä hallituksen tahtotilaa niin, että ne rupeavat sulkemaan kokonaan kuntosaleja, kylpylöitä ja jopa hevostallien maneeseja, joissa ei ole todettu varmaan koskaan yhtään tartuntaa. Sinänsä tämä harkinnan käyttäminen jää nyt tietysti avin vastuulle, mutta tälläkin hetkellä avit ovat käyttäneet harkintaa mielestäni erinomaisesti.

Esimerkiksi tämä kuntosalien sulkemisen vimma on tullut esille joillakin ministereillä, ja mielestäni tässä ei nytten nähdä tätä asian kokonaisuutta. On olemassa tutkimuksia: Yhdysvalloissa, Euroopassa ja muualla on tutkittu miljoonia kävijöitä, jotka ovat käyneet

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

kuntosalilla, ja se tartuntaprosentti on ollut hyvin pieni suhteessa niihin kävijämääriin. Kuten Pirttilahtikin tässä hetki sitten sanoi, myös Suomessa on tutkittu suurimpia kuntosaliketjuja olevan Foreverin tartuntamääriä, ja ne ovat olleet niin marginaalisen pieniä, että ne eivät mahdu mihinkään haarukkaan. Kuntosaliyrittäjät pystyvät lähestulkoon jokaisen kävijän rekisteröimään tänä päivänä, koska heillä on yleensä digitaaliset keinot siihen jo ole-massa, joten ne ketjut pystytään sieltä hyvin jäljittämään, jos sitä halutaan.

Se, miksi on niin tärkeää puolustaa näitä liikunta- ja kuntosaliyrittäjiä, johtuu yksistään siitä, että niillä on niin äärettömän tärkeä merkitys kuntoutuksessa ihmisen elämässä. On paljon henkilöitä, jotka tarvitsevat kuntoutusta, kuten vaikkapa näitä terapia-altaita uimahalleissa, ja jos ne kaikki kategorisesti suljetaan, niin heidän kuntoutuksensa loppuvat siihen. On paljon henkilöitä, jotka tarvitsevat kuntosalin tai ohjaajan apua siinä, että he pysyvät ylipäätänsä työkykyisinä ja -kuntoisina. Tämä ei ole pelkästään hupia, jonka voi jättää sivuun kolmeksi viikoksi — tämä on monelle elinehto.

Lisäksi on paljon toteen näytettyjä tapauksia siitä, kuinka paljon mielenterveys alkaa järkkymään, kun ihmiset sulkeutuvat koteihin. Yhdessä näiden hallituksen esitysten ja huomenna käsiteltävän liikkumisrajoituksen kanssa ei ole mikään ihme, jos suomalaisten usko hallituksen toimiin alkaa horjumaan. Pitää tehdä oikeasuhtaisia, pitää tehdä oikea-aikaisia päätöksiä — toki me ymmärrämme tämän oppositiossa, me tuemme kaikkia niitä oikeita päätöksiä — mutta jos päätökset alkavat menemään sellaisiksi, että niihin ei löydy perusteita, kuten ei esimerkiksi tähän tartuntaketjumäärään liikuntatiloissa, niin silloin ammutaan kyllä tykillä karpästä.

Arvoisa puhemies! Haluan vielä kiinnittää huomiota siihen, että meillä on toki paljon ongelmia koronan torjunnassa, ja ne ovat yleensä alueellisia. Me tiedämme pääkaupunkiseudulla, millä alueilla ne isot ongelmat, tartuntaryypäät, ovat. Ne ovat niillä alueilla, missä asuvat henkilöt eivät lähtökohtaisesti ota tätä koronaviruspandemiaa niin vakavasti eivätkä niitä rajoituksia noudata. Jos he eivät noudattaneet niitä tähän saakka, niin kuinka te luulette, että he noudattavat sen jälkeen, kun näitä lakeja säädetään lisää esimerkiksi liikunnan rajoittamisen osalta? Minä en usko, että näillä keinoilla saadaan vastattua niihin kysymyksiin, mitkä ovat tärkeitä ihmisen terveyden suojaamiseksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meri.

20.03 **Leena Meri ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ensimmäisenä totean, että kannatan edustaja Reijosen hylkäysesitystä.

Olen mielenkiinnolla kuunnellut tätä keskustelua. Aloitan oikeastaan siitä, mitä tuolta sosiaalidemokraattien ryhmästä päin on tullut.

Edustaja Guzenina, te piditte puheen siitä, että nyt pitää olla kriisitietoinen. En usko, että kukaan tässä salissa — ehkä jotakin henkilöä lukuun ottamatta, jonka jätän nyt nimeltä mainitsematta — olisi sitä mieltä, että meillä ei ole koronaa ja että tämä ei olisi vakava sairaus. Me olemme keskustelleet siitä, mitä toimia meidän tulee tehdä. Perustuslakivaliokunta ja koko hallitus ovat monesti todenneet, että välttämättömyyskriteeri pitää olla ja aina pitää ensisijaisesti ottaa kevyemmät keinot ja sitten kiristää niitä, ja myös tänään kyselytunnilla keskustelimme tästä samasta. Mutta kaikki keinot eivät ole vielä käytössä.

Edustaja Hassi toi esille, että rajaturvallisuus on nyt kunnossa tällä uudella esityksellä, joka on tullut, että avi voi nyt tehdä näitä tarkastuksia. No, ensinnäkin tästähän perustuslakivaliokunta totesi, että se olisi ollut jo aikaisemman lain nojalla mahdollista, mutta katsoi,

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

että ei se nyt haittaa, jos tämä vähän niin kuin toiseen kertaan tässä säädetään. Mutta, edustaja Hassi, te voisitte kuunnella. Te ette ole edelleenkään tuoneet esitystä siitä, että Suomi vaatisi negatiivista todistusta maahan saapujille. 21 muuta maata vaatii näin. Edustaja Guzenina, te sanoitte, että meidän pitää ottaa mallia muualta maailmasta. No, niinpä. Tässä on esimerkiksi yksi esitys, missä te ette ota mallia muusta maailmasta. En tiedä, miksi te ette saa sitä tänne. On todettu hallituksen riveistä, esimerkiksi ministeri Kiuru, moneen kertaan — ja kansalaiset vieläkin luulevat niin — että eduskunta kaatoi sen. Ei eduskunta ole sitä kaatanut, vaan te voitte kysyä esimerkiksi perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Rinteeltä, mitä siellä perustuslakivaliokunnan lausunnossa luki. Siellä luki, että tällöinen lainsäädäntö on mahdollinen ja sillä on hyväksyttävät perusteet, mutta se esitys siis lähti laiskanläksyille. Ministeri Harakka teki aivan oikeat johtopäätökset ja veti sen esityksen takaisin. Mutta siitä on nyt yli kuusi kuukautta, ja sitten samaan aikaan tehdään kaikenlaisia ideologisia esityksiä ja ministeriössä käytetään virkamiesten aikaa. Minkä takia esimerkiksi oikeusministeriössä ja sosiaali- ja terveysministeriössä ei käytetä aikaa näiden lakien tänne tuomiseksi? Sitä ihmettelen. Se on täysin arvovalinta, ideologinen valinta. Se on politiikkaa korona-aikana.

Sitten haluan nostaa esille hevosharrastuksen ja koiraharrastuksen. Jotenkin tässä valiokunnan lausunnossa minua häiritsee se, että aivan kuin valiokunta ei olisi ymmärtänyt, että tämän on eläin. Täällä puhutaan yksilöurheilusta. Eläin siis ei ole mikään väline eikä esine, vaan se on hoitoa kaipaava yksilö, ja jos ei sitä hevosta liikuta seitsemänäkin päivänä viikossa — siellä on kengitykset, harjaukset, kaikki muu, siellä tarvitsee mennä sisätiloihinkin — niin se voi olla helposti eläinsuojelurikos. Jotenkin tuntuu, että valiokunnassa ei ole ymmärretty tätä. Hyvin tuossa esimerkiksi edustaja Essayah toi esille sen, että valiokunnan jäsenet täällä sanoivat, että valiokunta on todennut, että tämä ei kuulu tämän piiriin. Minkä takia täällä valiokunnan mietinnössä ei ole tehty selkeäksi sitä? Täällä on lain esityöt. Täällä voi todeta, että valiokunta korostaa, että tätä ei tule tulkita niin ja näin ja näin. Miksi te ette ole tehneet niin? [Vasemmalta: Onhan siellä!] — Ei täällä ole ”valiokunta toteaa, että...”. Ei tämä ole semmoinen ehdoton kieltä, tämä on tällöistä tulkintaa. Tämä voi aivan hyvin johtaa siihen. Tästä ei voi muuten hakea edes muutosta, vai voiko? Mitäs jos sitten ilmoitetaan, että pannaan kiinni nämä ratsastustallit tai tuo koirauimala, mihin juuri leikattua koira viedään selkäleikkauksen jälkeen — mihin voi valittaa? Teillekö kenties, että ”juu, kyllä tässä hallituksen esityksessä”? Täällä pitää olla selkeästi... Kyllä minä tiedän, miten näitä mietintöjä tehdään. Jos halutaan joku viesti antaa, se laitetaan tänne todella selvästi ja valiokunta ohjaa sen asian, ja jos ei muuten, niin sitten pykälämuutoksilla selkeästi. Ei ole kyllä ymmärretty ihan tätä, ja pikkuisen tulee semmoinen tunne, että hurlumihei, pannaan nyt äkkiä jotain liikkeelle.

Odotan edelleen sitä negatiivisen todistuksen esitystä. Teillä on ollut yli kuusi kuukautta aikaa. Te ette koskaan vastaa, koska se tulee. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Huttunen.

20.09 **Hanna Huttunen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotettiin siis muutettavaksi väliaikaisesti tartuntatautilakia täsmentämällä kunnan ja aluehallintoviraston mahdollisuutta sulkea asiakkaiden käyttöön tarkoitettujen elinkeinotoiminnan tilat määräajaksi. Hallitus pyrkii siis tässä täsmentämään nimenomaan lakia, jotta sen soveltaminen olisi mahdollisimman selkeää ja se vastaisi alkuperäisen lain tarkoitusta. Mielestäni

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

sosiaali- ja terveysvaliokunta korosti hyvin mietinnössään, että tilojen sulkeminen on todellakin viimesijainen keino ja sitä on mahdollista käyttää vain tilanteessa, jossa epidemian leviämistä ei voida millään muulla tavalla estää.

Mielestäni edustaja Könttä otti täällä salissa aikaisemmin hyvin esille juuri esimerkiksi sen, kuinka erilaisia kuntosaleja ja kuntosaliryttäjä meillä on meidän maassa. Olen itsekin vierailut useilla eri kuntosaleilla, ja esimerkiksi ilmanvaihdossa on siellä suuria eroja. On semmoisia saleja, missä on aivan uutta tekniikkaa, millä estetään partikkelien leviäminen siellä ilmassa, ja sitten on taas toinen äärilaita saleja, missä suurin piirtein ikkunaa avaamalla hoidetaan se ilmanvaihto. On suuria rahallisia eroja niissä investoinneissa, mitä yrittäjät ovat laittaneet muun muassa näihin ilmanvaihtoihin. Siellä on myös uutta tekniikkaa, on esimerkiksi laitteitten desinfiointia, että laitteet desinfioidut periaatteessa itseksensä siinä välissä aina, kun käyttäjät vaihtavat laitteelta toiselle, ja sitten on taas saleja, missä on periaatteessa vain desinfiointipullot ja sitä kautta desinfioidaan. On suuret erot näitten yrittäjien välillä, kuinka paljon on investoitu paitsi tilaneliöihin ja -kuutioihin myös näihin laitteisiin.

Tästä syystä minusta on erittäin tärkeää, että sosiaali- ja terveysvaliokunta on mietinnössään ottanut esille, että tulee myös turvata elinkeinonharjoittajan oikeus kohtuulliseen kompensatioon ja korvaukseen niistä menetyksistä, mitä näistä rajoitustoimenpiteistä aiheutuu yrittäjälle. Ja nythän on jo tiedossa, että koska rajaukset aiheuttavat elinkeinonharjoittajalle totta kai haittaa, jos salit laitetaan kiinni, niin työ- ja elinkeinoministeriössä on käynnissä valmistelu asiakastilojen sulkemisesta aiheutuvien taloudellisten menetysten varalle.

Mielestäni valiokunta on ottanut tosiasiallisesti esille tässä näitä ongelmakohtia, ja tähän alkuperäiseen hallituksen esitykseen on tulossa selkeitä parannusehdotuksia ja muutoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Zyskowicz.

20.11 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä viheliäinen korona on merkinnyt vaikeata aikaa kaikkialla maailmassa ja tietysti myös täällä Suomessa. Tällaisessa tilanteessa kansalaisten kannalta ja näiden tiukkojen rajoitustoimien kannalta on tärkeitä avoin ja luotettava tiedottaminen. Tässä suhteessa hallitus, joka mielestäni muuten on hoitanut koronaepidemiaa suhteellisen hyvin, ei ole kovin hyvin onnistunut. Päinvastoin tiettyjä dokumentteja on salattu, ja salattu perusteilla, joita esimerkiksi professori Mäenpää, joka on meidän hallinto-oikeuden ykkösasiantuntija — näin voitaneen sanoa — on arvostellut jopa lakiin perustumattomiksi. Samoin hän on sanonut, että kun yhä kovempia rajoitustoimia joudutaan tekemään, on tärkeitä niiden hyväksyttävyyden kannalta, että mahdollisimman avoimesti niistä tiedotetaan.

Nyt minun on pakko kysyä tähän liittyen: mitä on sovittu rokotusjärjestyksestä siinä yhteydessä, kun näistä rajoitustoimista hallituksen piirissä on neuvoteltu? Ja nyt, rouva puhemies, en ota kantaa siihen, mitä tämän rokotusjärjestyksen kanssa on tehtävä, vaan otan kantaa siihen, mitä on sovittu. Nimittäin sosiaalisessa mediassa vihreiden eduskuntaryhmän puheenjohtaja Emma Kari on kirjoittanut sanatarkasti: ”Olemme sopineet rokotuksien painottamisesta pahimmille epidemia-alueille.” Edelleen edustaja Anders Adlercreutz, RKP:n ryhmän puheenjohtaja, on keskiviikkoiltana tiedottanut näin: ”Olemme

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

myös sopineet RKP:n ja vihreiden esityksestä, että rokotuksia kohdistetaan suositusten mukaisesti pandemian pahimmin runtelemille alueille.”

Rouva puhemies! Kyselytunnilla ministeri Saarikolta kysyttiin tästä asiasta, ja hän korosti sitä, että eduskunnan edessä on puhuttava totta ja oltava rehellinen, ja mitä hän vastasi? Hän vastasi suunnilleen näin — tämä ei ole sanatarkka sitaatti — että hallitukselle ei ole tuotu esitystä rokotusjärjestyksestä tai sen tarkistamisesta. Mielestäni hän ei vastannut siihen, mitä kysyttiin. Onko tässä yhteydessä hallituksen piirissä sovittu tästä rokotusjärjestyksestä jotain, siten kuin edustajat Kari ja Adlercreutz ovat tiedottaneet? Nyt täällä paikalla ei ole ministereitä, mutta on entisiä ja koko joukko tulevia ministereitä, joten kysyn teiltä, hallituspuolueiden edustajat: onko tässä yhteydessä sovittu jotain tästä rokotusjärjestyksestä? — Ja menen jatkamaan tuolta puhujapöytästä. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Niin, arvoisa rouva puhemies, sanoin siis, että tällaisessa vaikeassa tilanteessa, missä koko yhteiskunta on, näiden päätösten legitimitetin ja yleisen hyväksyttävyyden kannalta maksimaalinen avoimuus on paikallaan. Maksimaalinen tietysti tarkoittaa, että kaikkia asioitahan ei voi keskeneräisenä tiedottaa, mutta ne, mitkä voi, ja ennen kaikkea ne, mitkä pitää, pitää tiedottaa. Nyt kaksi hallituspuolueiden eduskuntaryhmän puheenjohtajaa on julkisesti ilmoittanut, että tässä yhteydessä, kun on neuvoteltu ja sovittu hallituksen piirissä näistä liikkumisrajoituksista, on sovittu myös tästä rokotusjärjestyksestä, siis siten, että painotetaan näiden riskiryhmien rokottamisen jälkeen niitä alueita, missä tätä epidemiaa on enemmän. Enkä ota nyt kantaa siihen, onko se oikein vai väärin. Otan kantaa siihen, että kun näin tiedotetaan somessa kahden ryhmän puheenjohtajan toimesta ja kun tätä kysytään hallitukselta kyselytunnilla, niin ministeri Saarikko pääministerin sijaisena ei vastaa vaan vastaa, että hallitukselle ei ole tuotu esitystä. No, senhän me kaikki tiedämme. [Leena Meri: Kyllä!] Nyt minä kysyn teiltä, hallituspuolueiden kansanedustajat: onko tässä yhteydessä sovittu tästä rokotusjärjestyksestä, sen uudelleenarvioimisesta, ja jos on sovittu, mitä on sovittu? Mielestäni eduskunnalla ja Suomen kansalla on oikeus saada tähän vastaus. [Leena Meri: Kyllä on!] On hienoa, että täällä vastauspuheenvuoroja tältä osin jo pyydetään. [Mauri Peltokangas: Ulos komerosta tämän kanssa!]

Toinen asia, rouva puhemies, liittyy juuri tähän kysymykseen, että otetaan lievempiä rajoituksia käyttöön niin pitkälle kuin ne riittävät ennen kuin mennään rankempiin. Huomenna on lähetekeskustelu näistä liikkumisrajoituksista. Sen osana esitetään maskienkäyttövelvoitetta niille alueille, minne nämä liikkumisrajoitukset on asetuksella tarkoitus säätää. Miksi vain niille alueille? Jos me uskomme, niin kuin minä uskon ja asiantuntijoista ilmeisesti valtaosa uskoo, että maskien käytöllä on merkitystä — ei sitä pidä liioitella, mutta on merkitystä — epidemian leviämisen ehkäisemisessä, niin miksi sitä maskivelvoitetta esitetään vain niille alueille, minne esitetään näitä rankkoja liikkumisrajoituksia? Miksi ei kaikille alueille, jotka ovat joko tässä kiihtymisvaiheessa tai leviämisvaiheessa? Miksi ei esitetä? Jos tähän on jollakin antaa hyvä vastaus, niin toivon sen kuulevani. — Oliko se aika kuusi minuuttia vai seitsemän?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Suositus on viisi minuuttia.

Viisi? Eikö se ollut seitsemän? — Kiitos, nyt olen ylittänyt aikani. Kiitos, puhemies. [Mauri Peltokangas: Erinomainen puheenvuoro!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Vastauspuheenvuoro, edustaja Rinne.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

20.18 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Minä en tiedä, onko sovittu jotakin hallituksen sisällä, mutta haluan todeta sen, että muistan ainakin pari julkista puheenvuoroa pääministeriltäkin, kun hän on todennut tämän olevan viranomais-ten arvioitava — mikäs sen rokoteriikän virallinen nimi on, jossa tehdään arviot tieteellisen tiedon perusteella — miten kannattaa rokottaa. Kaikilla on käsittääkseni yhteinen näkemys siitä, että riskiryhmät ja riskiryhmien eri variaatiot tullaan rokottamaan koko maassa täsmällisesti samaan aikaan. Sen jälkeen, näin on todettu useampaan otteeseen julkisesti, on tämän asiantuntijaryhmän myöskin mahdollista arvioida niitä alueita, joilla tauti leviää vahvemmin, joihin kohdistetaan näitä toimenpiteitä, kannattaako rokotteita suunnata sinnepäin, ja minusta tämä on täysin järkevää pohdintaa. Se on asiantuntijoitten arviointitehtävä, ja näin minusta on hallituksen piiristä todettu tähän asiaan liittyen. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Otetaan tähän väliin pieni keskustelu mutta sen jälkeen mennään puhujalistaan, ja ellei sitten ole erityistä tarvetta, ei käytetä vastauspuheenvuoroja. — Elikkä edustaja Vestman.

20.19 **Heikki Vestman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy hämmästellä hallituksen tiedotuslinjaa tämän rokoteohjelman osalta, eli mielellään kuulisin vastauksia edustaja Zyskowiczin esittämiin kysymyksiin siitä, mitä hallituksessa on linjattu tämän rokotejärjestyksen osalta. Jos nämä tiedot pitävät paikkansa, että hallituksessa on linjattu niin, että rokotuksia riskiryhmien rokottamisen jälkeen keskitetään niille alueille, joissa tilanne on kaikkein vaikein, niin tuen tätä.

Jos katsotaan uusimpia lukuja, niin HUSin alueella väestöstä on rokotettu lehtitietojen mukaan noin 12 prosenttia ja eilen todettiin 508 tartuntaa. Vertailun vuoksi Itä-Savossa on rokotettu jo 17,5 prosenttia väestöstä ja eilen on todettu 1 tartunta. Mielestäni tämä ei ole oikein eikä järkevää politiikkaa, vaan pidän selvänä, että kun HUSin alueella tilanne on vaikea, rokotuksia pitäisi ja kannattaisi tänne alueelle keskittää.

Lisäksi haluan nostaa esille niiden ammattiryhmien tilanteen, jotka eivät voi työskennellä etänä vaan joiden työhön liittyy välttämättä ihmiskontakteja: poliisit, opettajat, päivähoidon työntekijät, julkisen liikenteen kuljettajat. Mielestäni tulisi pohtia sitä mahdollisuutta, että myös näitä ammattiryhmiä tässä rokoteohjelmassa priorisoitaisiin sitten, kun riskiryhmät ja sote-henkilöstöä on saatu rokotettua.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Multala.

20.21 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa kansallinen rokoteriikän ehdotti sitä, että toimittaisiin juuri niin kuin tässä edustaja Rinne totesi, että olisi mahdollisesti järkevää toimia. Sitten kuitenkin täällä tänään on todettu, että sekä vihreiden että RKP:n eduskuntaryhmien puheenjohtajat ovat antaneet sosiaalisen median kautta ymmärtää, suora lainaus: ”Olemme myös sopineet RKP:n ja vihreiden esityksestä, että rokotuksia kohdistetaan suositusten mukaisesti pandemian pahimmin runtelemille alueille.” Itse asiassa tämä suositushan oli, että sitä painotusta alettaisiin tehdä jo sinä aikana, kun riskiryhmiä rokotetaan, koska se muutos kestää noin kolme viikkoa, ja silloin voitaisiin säästää enemmän henkiä, vakavan sairaanhoidon tarvetta täällä, missä on pahin tautitilanne. No, nyt kuitenkin ilmeisesti hallitus ei ole näin todennut, sillä täällä minun

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

aloittamassani Twitter-keskustelussa suoraan kansanedustaja Aittakumpu toteaa, että tällaista ei ole sovittu, ja siihen sitten itse asiassa Anders Adlercreutz toteaa, että no, itse asiassahan eihän tämä nyt ehkä ihan näin ollutkaan. [Puhemies: Minuutti!] Miten tämä nyt sitten oikein on, kun tästä ei kukaan oikein ota selvää?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Guzenina.

20.22 **Maria Guzenina sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että vaikka tässä asiakohdassa me nyt puhumme tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta, niin puhumme myös tästä rokoteasiasta, koska tämä on akuutti asia, ja on erittäin hyvä, että saadaan myöskin opposition tahtotilaa selville tämän asian suhteen.

Minun mielestäni pitää antaa vakava painoarvo sille, mitä Kansallinen rokotusasiiantuntijaryhmä KRAR on suositellut. Heidän tehtävänsä on nimenomaan seurata rokotealan ja erityisesti rokotusohjelmien kehitystä, valmistella THL:n esityksiä sosiaali- ja terveysministeriölle ja valmistella kansallisen rokotusohjelman ulkopuolisten rokotteiden käyttöön liittyviä THL:n suosituksia. Eli heidän tehtävänsä on nimenomaan nyt tässä tilanteessa olla se taho, joka omalla arvovallallaan muokkaa myöskin hallituksen päätöksentekoa.

En osaa sanoa, mitä hallituksen sisällä on mahdollisesti keskusteltu tai päätetty, yhtään sen enempää kuin kukaan muukaan täällä salissa. [Puhemies: Minuutti!] Se, mitä kyselytunnilla meille kerrottiin — minäkin olen sen saman tiedon varassa, mutta arvostan kovasti sitä, että opposition puolelta [Puhemies: Minuutti on nyt kulunut!] on nyt kerrottu selkeästi myöskin tämä tärkeä kanta.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laiho.

20.24 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liikkumisrajoitusten ja rokotusten yhteenkoplauksesta aiheutunut hämminki on kyllä ihmeteltävää. Täällä kyselytunnilla ministeri Saarikko jo jokseenkin muunneltua totuutta vaikutti puhuvan toisella tavalla ja samaan aikaan sitten vihreiden ja RKP:n eduskuntaryhmien puheenjohtajat puhuivat aivan toisella tavalla, samoin kuin eilen A-studioissa pääministeri Marin sanoi, että eihän tämä mitään nappikauppaa ole, ja sitten kuitenkin tänään saadaan kuulla, että rokotuksia tullaan kohdentamaan Uudellemaalle enemmän. Sinänsä kannatan sitä, että niitä rokotuksia kohdennetaan tänne Uudellemaalle, missä on ollut merkittäviä rajoituksia jo pitkään, mutta olisi tärkeää, että myös viestintä olisi avointa ja rehellistä ja että sekä kansalaisille että eduskunnalle tulee selkeä tieto siitä, missä mennään ja mitä on sovittu. [Puhemies: Minuutti!] Jos on näin sovittu, sittenhän on hyvä kertoa avoimesti, että tämä oli se kassakaappisopimus.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kyllönen, ja sen jälkeen edustaja Zyskowicz, jonka puheenvuorosta keskustelu lähti liikkeelle, ja sen jälkeen mennään puhujalistaan. — Edustaja Kyllönen.

20.25 **Merja Kyllönen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Koska suuressi arvostamani, jopa välillä rakastamani — #tunnustus — edustaja Zyskowicz esitti kysymyksen, joka kävi myöskin vanhoille ministereille, tunsin piston heti sydämessäni.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Hallituksessa ei ole sovittu muutoksia rokotusjärjestyksiin. STM tarkastelee sitä asiaa tämän kansallisen rokoteryhmän esityksen pohjalta, ja totta kai kysytään asiantuntijoilta suosituksia ja mielipiteitä ja ajatuksia, mutta lähtökohta on se, että tällaisia päätöksiä ei tehdä poliittisin perustein vaan lähdetään viemään asiaa eteenpäin, jos terveystieteelliset ovat sitä mieltä, että näin on tehtävä. Tällä hetkellä kansallinen rokoteryhmä ei ole myöskään tehnyt sellaista suoraa esitystä, jota hallitus olisi lähtenyt käsittelemään. Toivon, että tämä spekulointi tässä vaiheessa lopetetaan [Välihuutoja] ja keskitytään siihen, että jokainen suomalainen, [Puhemies: Minuutti!] joka sen rokotteen haluaa ja pystyy ottamaan, sen tulee saamaan. — Kiitos. [Timo Heinonen: Edustaja Kari puhui ihan muuta!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Zyskowicz.

20.26 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos saaduista vastauksista ja kiitos puhemiehelle pienen debatin sallimisesta.

On aivan eri asia, jos sanotaan, kuten pääministeri on sanonut, että tätä asiaa tullaan tarkastelemaan, ja on aivan eri asia, jos, niin kuin pääministerin sijainen, ministeri Saarikko on sanonut, että hallitukselle ei ole tuotu esitystä. Nämä ovat varmasti totta. Mutta onko totta se, mitä edustaja Kari on kirjoittanut: ”Olemme sopineet rokotuksien painottamisesta pahimmille epidemia-alueille.”? Onko totta se, mitä edustaja Adlercreutz on tiedottanut, että on sovittu tämän rokotejärjestyksen painottamisesta tällä tavalla? Ovatko nämä totta? [Maria Guzenina: Keskenään ovat sopineet!] Ja jos ne eivät ole totta, niin ovatko edustaja Kari ja edustaja Adlercreutz keskenään sopineet tällaisesta? Ehkä asia on ymmärrettävä näin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja sitten puhujalistaan. — Edustaja Vestman.

20.28 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Kyllähän tämä on todella noloa hallitukselta, että ei saada selvyyttä siihen, mistä siellä on sovittu rokotusjärjestyksen osalta. [Maria Guzenina: Jos ei ole sovittu!] Tässä nyt kuultiin aivan selkeästi edustaja Karin ja edustaja Adlercreutzin toteamukset siitä, mitä hallituksessa on sovittu. [Pia Lohikoski: Kilauta kaverille ja kysy suoraan heiltä!] — Te olette hallituspuolueen edustaja. [Merja Kyllösen välihuuto] Hämmäntävää, että te ette tiedä, mitä hallituksessa on sovittu näin merkittävää asiasta, jonka edustajat Kari ja Adlercreutz ovat tuoneet aivan selvällä suomen kielellä esille.

Mutta haluan lyhyesti nyt palata tähän esitykseen, jota täällä käsitellään. Tämän keskustelun aikana on tuotu monessa puheenvuorossa esille, että tällä esityksellä tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta vain täsmennettäisiin voimassa olevaa sääntelyä. Tästä ei ole kysymys. Kuten perustuslakivaliokunta on omassa lausunnossaan todennut, ”kyse ei ole vain sääntelyn teknisluonteisesta tarkistamisesta, vaan muutos on periaatteellisesti merkittävä suhteessa tartuntatautilain aikaisempaan sanamuotoon”.

Tämän esityksen taustalla on STM:n ja avin arvovaltakiiista siitä, miten voimassa olevaa tartuntatautilain 58 §:ää tulisi tulkita. Avin tulkinta on voimassa olevan lain sanamuodon perusteella oikea, ja tämänhän on siis STM itsekin kirjoittanut sinne voimassa olevan lain esitöihin: ”58 §:n mukaisesti tilat voitaisiin sulkea sisätiloissa vain yli kymmenen hengen osallistujamäärältä.” Tämä on ollut STM:n, lainvalmistelijan, suoraa tekstiä sinne lain esi-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

töihin, joissa aivan selkeästi sanotaan, mikä on ollut sen voimassa olevan esityksen tarkoitus. Se on ollut sulkea nämä tilat vain yli kymmenen hengen osallistujamäärältä.

Eli nyt käsitellään merkittävää uutta, periaatteellisesti merkittävää esitystä siitä, että liikuntatilat, kuntosalit suljettaisiin kokonaan, ja itse pohdin sitä, onko tehty tarkkaa harkintaa sen suhteen, ovatko tällaisen rajoitustoimen vaikutukset kansanterveyteen lopulta negatiiviset. Näissä sisäliikuntatiloissa tapahtuva liikunta on merkittävää monelle esimerkiksi kuntoutuksen kannalta ja myös henkiselle hyvinvoinnille tämän vaikean ajan keskellä. Monet toimijat ovat pystyneet vastuullisesti järjestämään toimintaansa näissä tiloissa enintään kymmenelle hengelle. On tehty investointeja ja käsitelty pintoja antivirusaineilla, kontrolloitu ihmisten toimintaa niissä tiloissa. Tilat ovat hyvin erikokoisia, [Puhemies: 3 minuuttia!] kuten edustaja Huttunen toi esille, mutta tämä esitys ei millään tavalla ota huomioon sitä, että suurissa tiloissa rajoitetulla osallistujamäärällä voitaisiin terveysturvallisesti toimintaa jatkaa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pelkonen.

20.31 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Erityistä huolta ja kysymyksiä ihmisten mielissä herättävät tällä hetkellä rajoitusten välttämättömyys ja oikeasuhtaisuus — sanoja, jotka ovat toistuneet tänään keskustelussa moneen otteeseen — sekä niiden tulkinna että valvonta. Ihmiset peräänkuuluttavat tolkkua, ja tolkkua todellakin tarvitaan.

Edustaja Vestman puhui äsken kansanterveydestä, ja en voi olla ottamatta esiin kyselyä ja ihmettelyä, jonka juuri sain siitä, että samaan aikaan kun liikuntatiloja suljetaan, esimerkiksi Alkojen ovet pysyvät hallituksen uusienkin rajoitussuunnitelmien mukaan auki. Eli viinakauppaan saisi mennä mutta kuntosalille ei. Onko tässä tolkkua?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mari Rantanen.

20.32 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Aloitan ensimmäisenä tästä rokotekeskustelusta, jonka edustaja Zyskowicz asianmukaisesti täällä kyllä nosti ja kyseenalaisti.

Sen verran haluan palata tähän tämän päivän kyselytuntiin, että ensin ministeri Saarikko totesi, että yksittäisiä kohdentamisia voidaan tehdä riskiryhmien rokottamisen jälkeen, ja kun siitä kysyttiin uudelleen, niin sen jälkeen hän sanoi, että hallitukselle ei ole tuotu esitystä tästä, joten tältä osin kahdessa kysymyksessä vastattiin erittäin ristiriitaisesti.

Täällä edustaja Kyllönen totesi, että kun KRAR ei ole tehnyt hallitukselle esitystä suoraan, niin tällaista ei ole. No KRAR ei tee kyllä hallitukselle esitystä, vaan homma menee niin, että KRAR tekee esityksensä THL:lle, joka valmistelee sen STM:lle, joka sen esittää hallitukselle, joka siitä tekee asetuksen, jos on tehdäkseen, eli näin tämä menee. [Leena Meri: Tuli sekin selväksi!]

Mutta on pakko kyllä sanoa, että pidän erityisen huonona sitä, että tähän ei saada vastausta, koska itse asiassa täältä äsken SDP:n leiristä huudettiin, että tällaisesta ei ole sovittu, mutta Iltalehti kylläkin uutisoi, että pääministeri Marin on vahvistanut tämän asian. Että kyllä on sovittu. Kun riskiryhmät on rokotettu, niin sen jälkeen rokotuksia tullaan painottamaan epidemia-alueille. Eli kyllä tästä tulee vähän semmoinen ajatus, että kuinka sekaisin te, hallitus, olette, [Merja Kyllösen välihuuto] ja jos ette ole sekaisin, miksi te ette halua keskustella tästä asiasta, kertoa siitä oppositiolle ja kansalaisille?

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Itse asiassa, jos oikein muistellaan taaksepäin, tämän koko keskustelun aloitti HUSin toimitusjohtaja Tuominen joitakin viikkoja sitten, ja se kuulostikin ihan järkevältä, että juu, alueellisesti. Mutta sitten alkoi tulla tätä, että se pitääkin painottaa maahanmuuttajiin, että maahanmuuttajat rokotetaan ohituskaistalla. Sitten tuli THL:n Tervahauta, joka toisti tämän saman asian ja kertoi vielä, että pitää viedä maahanmuuttajille rokotebusseja — siis meidän vanhukset viedään kyllä terveyskeskukseen, mutta maahanmuuttajille rokotebusseja, että he voivat melkein kotoansa mennä rokotettaviksi. Ja tämän jälkeen tuli sitten KRARin puheenjohtaja ulos ja toisti tämän saman, että maahanmuuttajille rokotuksia. Ja tästä alkoi aikamoinen hässäkkä.

Minä pahoin pelkään, että siitä tässä on kysymys, näistä yksittäisistä kohdentamisista, joista tänään ministeri Saarikko puhui, mutta te ette halua kertoa sitä, että te haluatte rokotata ensin maahanmuuttajat. Itsekin hyväksyn sen, että tulee alueelliset painotukset, mutta ei voi olla niin ja ei ole mitenkään lääketieteellisesti perusteltua, jos se tausta on etninen tausta, ei mitenkään. Ja ajatelkaa, jos se olisi toisinpäin: että mepä rokotetaan ensin kantasuomalaiset. Mikä melu alkaisi siitä? Eikä kukaan sellaista tietenkään esittäisi. Mutta kyllä minä sanon suoraan, että jos tämä on täällä taustalla, ettei sitä haluta kertoa oppositiolle ja kansalaisille, niin ei kuulkaa hyvä heilu. Tämä on nyt jo aiheuttanut jonkun verran hässäkkää kansalaisissa, jotka eivät voi ymmärtää, että tämmöistä edes kehdataan esittää. Mutta kyllä sitä kehdataan. Se pitäisi osata täälläkin sanoa suoraan, että näin me halutaan tehdä. Silloin kansalaiset voivat arvioida, mitä ajattelevat teidän priorisointilistastanne.

Nyt me puhutaan toki tästä harrastuspaikkojen sulkemisesta, josta totean, että kannatan luonnollisesti hylkäysehdotusta. Muun muassa kuntosaleilla on tehty erinomaisen hyvää työtä, ja tässä kohtaa olisi hyvä ottaa kyllä muista Euroopan maista mallia juurikin siinä, että rajoitetaan neliöiden mukaan tai rajoitetaan sen tilan mukaan siellä yhtä aikaa oleskeliijoita. Eli kyllä tässä kohtaa mennään ehkä vähän överiksi, jos otetaan nämä sulkemiset, koska siellä voidaan tehdä paljon: tuuletusta, desinfiointia ja tilojen käytön rajoittamista kerrallaan.

Mutta sitten otan tämän raja-asian vielä tässä esiin.

Nyhän tässä salissa on kysytty tätä moneen otteeseen. On hyvä, jos meillä testataan, mutta meillä pitäisi testata kaikki. Sen lisäksi meillä pitäisi olla tämä ennakkollinen todistus, ja sen lisäksi meillä pitäisi olla karanteeni. On nimittäin niin, että jos joku näistä puuttuu, niin virusta tulee rajan yli.

Tältä osin on kysytty, tuleeko esitystä, mutta siihen ei suoraa vastausta ole saatu täällä oikeastaan kertaakaan. No, sen verran ehkä ministeri Kiuru sanoi viime viikolla, että tästä tehdään tämmöinen jonkun sortin menettelytapa, miten toimitaan, mutta lakiesitystä ei ilmeisesti ole tulossa, ja katsoisin kyllä, että se olisi syytä olla. Nimittäin siinä kohtaa, jos ruvetaan liikkumisrajoituksia kansalaisille esittämään, he kokevat sen erittäin epäoikeudenmukaiseksi, jos samaan aikaan raja ei ole meillä kontrollissa.

Itse asiassa katsoin juuri, että vuosi sitten helmikuussa me perussuomalaiset olemme täällä kyselleet tätä aivan samaa, ja silloin sanottiin, että ei rajamenettely ole millään lailla tärkeää tässä taudin torjunnassa. Ajatelkaa, siis vuoden jälkeen me puhumme samasta asiasta ja kuulemme samat vastaukset. Nyt on vain se, että sieltä tulee vain prosentti tai kaksi. Mutta sieltä ne kaikki muuntovirukset jatkossakin tulevat. Jos ei se raja ole kontrollissa, niin me emme pysty täällä saamaan tätä tilannetta missään kohtaa kuntoon, loppumaan ja tätä maata auki. Eli jonkin osalta tätä täytyy kyllä tiukentaa. Kollega Peltokangas itse asiassa muistutti, että muistatko, mitä me vuosi sitten esitettiin täällä. Me esitettiin erit-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

täin tiukkoja toimia ja ehdotettiin valmiuslakiakin silloin käyttöön, ennen kuin hallitus sen teki. Meillä oli pitkä lista, mitä pitää tehdä, ja silloin oli tarkoitus painaa se tauti alas, tuhkauttaa se. Lähdimme tähän hybridihommaan, ja tässä me olemme vuoden jälkeen, ja nyt sitten ihmetellään, että mitäs nyt tehdään. Eli kyllä sanoisin, että olisi silloin kannattanut kyllä kuunnella perussuomalaisia. Ja kuunnelkaa vieläkin — meillä on edelleen muun muassa tämä raja-asia, josta sopii ottaa koppia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kyllönen.

20.39 **Merja Kyllönen vas:** Arvoisa rouva puhemies! Suora lainaus, Iltalehti: ”Hallitus keskusteli myös rokotusjärjestyksestä, ja yhdessä olemme todenneet sen, että riskiryhmät ja nykyisessä asetuksessa olevat ryhmät, esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö, hoivakotien asukkaat ja henkilöstö, on syytä rokottaa kaikkialla Suomessa nykyisen asetuksen mukaisesti, koska riskiryhmiin kuuluvilla ihmisillä on paljon vakavampi uhka sairastua tautiin sillä tavalla, että se muodostaa terveydelle vakavan uhan”, Marin vastasi Iltalehden kysymykseen. ”Tämän jälkeen, kun nämä ryhmät on rokotettu, voidaan kohdentaa pahemmille epidemia-alueille rokotteita. Valmistelun osalta siitä vastaavat sosiaali- ja terveysministeriö ja THL”, Marin vahvisti koronarokotusten painotetun kohdentamisen siinä vaiheessa, kun perusterveitä työkäisiä aletaan massarokottaa Suomessa. Keskusta ei ole vielä ottanut kantaa rokotusjärjestyksen muuttamiseen. Keskusta ottaa asiaan kantaa, jos asiantuntijat sellaisen esityksen tekevät. Ensin rokotetaan joka tapauksessa yli 70-vuotiaat ja riskiryhmät ja mielellään vielä 16–69-vuotiaat, joilla on vakavalle koronavirustaudille erittäin voimakkaasti altistava sairaus, ja 18–69-vuotiaat, joilla on vakavalle koronavirustaudille muutoin altistava sairaus tai muita altistavia tekijöitä. Koronarokote on tarkoitus tarjota maksutta kaikille, jotka haluavat sen ottaa.” [Timo Heinonen: Mitä siinä otsikossa sanottiin? — Maria Guzenina: Heinonen luottaa otsikoihin! — Välihuutoja] — No niin, tässä tuli taas selville sekin, minkä vuoksi edustaja Heinonen puhui äskettäin ihan niin kuin ei olisi lukenut sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöä, eli olitte lukenut vain otsikon. [Naurua]

No niin. Tässä on viimeisen vuoden aikana kuullut sanoja: tekkää tiukkoja toimia, älkää tehkö tiukkoja toimia, kiristäkää, älkää missään nimessä kiristäkö, kaikki kiinni, kaikki auki, terassille, after-skihin, juu, ei. Kun olen kuunnellut tätä koronakeskustelua nyt viimeisten viikkojen aikana, niin väistämättä on tullut semmoinen tunne, että niistä tiukoista rajoituksista ja tiukoista vaatimuksista on tultu sellaiseen tilanteeseen, jossa ainoa koronakeino, mikä kävisi kaikille, on sulkea silmät, pieraista hellästi vastatuuleen ja odottaa, että korona haihtuu sen pierun mukana. Se ei haihdu. Meidän tilanne tässä maassa on todella vakava, ja me olemme esittäneet hallituksena portaittaisia toimia niin, että me pystymme selviytymään tilanteeseen, jossa esimerkiksi ensi kesänä, viimeistään syyskesällä meillä olisi valoa tunnelin päässä. Sen takia toivonkin, että se jatkuva lietsonta, perättömien satujen kertominen tässä talossa loppuisi ja me tuettaisiin niin ministeriöitä [Mauri Peltokankaan välihuuto] kuin virastoja ja toimijoita siinä työssä, mitä he yrittävät joka päivä tehdä. [Mauri Peltokangas: Kymmenettuhannet yritykset, siinä teidän tuki!] — Siihen tarvitaan meitä kaikkia. Ne kymmenettuhannet yritykset eivät saa oviansa auki täysipainoisesti ennen kuin tämä kuvio koronan kanssa on saatu siihen tilanteeseen, että me pystymme rajoittamaan oikeasti taudin leviämistä ja varmistamaan, että enemmistöllä suomalaisista on rokote tätä tautia vastaan.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Kun äsken kuunteli puheenvuoroja, joissa kerrottiin, että hallitus ei ole pohtinut, hallitus ei ole analysoinut, niin sehän ei pidä todellakaan paikkaansa. On tehty, on mietitty, ministerit esikuntineen ovat puolitoista vuotta tehneet työtä yön ja päivän kanssa etsien ratkaisuja. Valiokunnassa tämän kyseisen esityksen tiimoilta on ollut lähtökohta se, että toimia tarvitaan epidemian estämiseksi mutta ne on tehtävä siinä järjestyksessä, että ensin tehdään ne lievemmat toimet ja siitä edetään niihin tiukempiin toimiin. Ja rajoitukset ovat sallittuja ainoastaan silloin, jos tavoite ei ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvin keinoin. Se on selvästi nähtävissä tästäkin hallituksen esityspohjasta ja siihen tehdystä valiokunnan mietinnöstä.

Sulkemispäätös ei saa myöskään estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, esimerkiksi lakisääteiseen kuntoutukseen. Valiokunta toteaa, että esimerkiksi maneeseissa harjoitettava ratsastustoiminta ja muu vastaava toiminta eivät yksilöurheiluna kuulu soveltamisen piiriin, ja keskusteluja käytiin näistä muistakin urheilu- tai toimintamuodoista, ja kyllä siellä oli esillä myöskin koiriin liittyvä harrastetoiminta. Valiokuntahan on lähtenyt siitä, että näissäkin tiloissa, olivatpa ne sitten maneeseja tai koiraharrastushalleja, on noudatettava 58 c §:n mukaisia velvoitteita, ja myöskin niihin voidaan kohdistaa sitten 58 d §:n mukaisia päätöksiä, mikäli voidaan osoittaa, että toiminta ei ole ollut asianmukaista. Sehän lähtee kaikista meistä, ollaanko me valmiita tekemään toimia ja pitämään huoli siitä, että paikat on puhtaana, kädet on puhtaana ja käytetään maskia.

Valiokunta on lähtenyt hyvin tiukasti siitä, että lähtökohtaisesti tulee ensi sijassa käyttää aina lievempiä rajoituksia ja siirtyä porrastetusti tiukempiin, jos se on epidemiatilanteen vuoksi välttämätöntä. Muistuttaisin tässä eduskuntaa myöskin siitä, että kun tästä kompensatiosta on keskusteltu, niin nämä korvaus- ja kompensatiomenetelmät astuvat voimaan yleisesti vasta siinä vaiheessa, kun ne tilat on suljettu kokonaan, ja tämä on ollut meidän yleistoimintamallimme pitkään liittyen näihin epidemiakuvioihin. Sen takia voi miettiä, onko yrityksen kannalta fiksumpaa, että tila suljetaan kokonaan ja on mahdollisuus korvauksiin, vai se, että siellä voi liikkua vaikka yksi henkilö kerrallaan, jolloin tulot vähenevät ja sillä toiminnalla ei ole oikeastaan mitään kannattavuutta — että mikä on sitten fiksu.

Mutta kiitos, puheenjohtaja. Tässä oli olennaiset.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Guzenina.

20.47 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Täällä salissa on useaan otteeseen peräänkuulutettu sitä, että on tärkeää, että hallitus viestisi riittävän selkeällä tavalla siitä, mitä nämä koronatoimet tarkoittavat eri toimijoille tässä yhteiskunnassa, mutta sitä samaa toivoisi myöskin täällä salissa, että kun täällä käydään keskustelua, niin täältäkin se viesti olisi sellainen, ettei herätetä turhaa huolta yhteiskunnan eri toimijoissa. Tämä kriisi on riittävän vakava ilman sitäkin.

Kun täällä nyt ollaan polveiltu tässä keskustelussa, niin palauttaisin sitä takaisin tähän varsinaiseen aiheeseen elikkä tartuntatautilain 58 g §:n muuttamiseen. Tässä minun mielestäni sosiaali- ja terveysvaliokunta on tehnyt hyvää työtä sen pohjalta, mitä perustuslaki-valiokunta on omassa lausunnossaan tuonut esille. Sosiaali- ja terveysvaliokuntahan korostaa, että silloin kun esimerkiksi kuntosalin sulkemispäätöstä harkitaan, on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi. Lisäksi on otettava huomioon, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle. Valiokunta katsoo myös, että ennen 58 g §:n mukaista sulkemispäätöstä viranomaisen on muun muassa informaatio-ohjauksella pyrittävä vaikuttamaan tilojen terveysturvalliseen käyttöön. Myös 58 c §:ssä säädettyjen hygieniata ja asiakkaiden välisten etäisyyksien ylläpitämistä koskevien toimien riittävyyttä on arvioitava ennen mahdollisen sulkemispäätöksen tekemistä. Minusta tämä on hyvin selkeää tekstiä.

Ja nyt yksikään kokoomuslainen — paitsi edustajat Vestman ja Zyskowicz — ei katso minua silmiin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Berg.

20.49 **Kim Berg sd:** Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Kyllönen aika hyvin jo vastasi tässä keskustelussa nousseisiin asioihin, mutta muutaman asian voisi nostaa esille.

Vaikka edustaja Vestman vähän eri lailla väitti, niin kyllä, tällä esityksellä tarkennetaan tätä 58 §:n lakiesitystä siitä, mitä se edellisellä kerralla oli. Tämä liittyy nyt siihen, että tässä oli viittaus 58 g §:stä 58 d §:n 3 momenttiin, ja se oli sellainen asia, joka viranomaisten tulkinnassa toi epäselvyyksiä, koska siellä 58 d §:n 3 momentissa puhuttiin paikoista, jotka ovat sisätiloissa yli 10 hengelle, ulkotiloissa yli 50 henkilölle tarkoitettuja tiloja. Tähän nyt lisättiin kohta, missä esitettiin sitä, että tätä 58 g §:ää voidaan soveltaa myös paikkoihin, joissa on sisätiloissa vähemmän asiakkaita kuin se 10 henkeä ja ulkotiloissa vähemmän kuin 50, eli se 58 g § ei ole asiakasmääräsidonnainen. Tämähän oli se tarkennus, mikä sinne tuli.

Siinä mielessä Vestman on oikeassa, että kyllähän se muutti tätä kokonaisuutta — siinä ette ole väärässä — mutta lähtökohta oli se, että tätä 58 §:n kokonaisuutta tarkennettiin, jotta kaikilla on sama näkemys siitä, että silloin kun on ehdottomasti välttämätöntä, kaikki muut keinot on tehty, aluehallintoviranomaisella tai kunnan tartuntatautivastaavalla viranomaisella on mahdollisuus sulkea myös nämä pienemmät, esimerkiksi kuntosalit, mutta vasta silloin, kun on ehdottomasti välttämätöntä.

Tärkeintä tässä on nyt se, että emme varmasti me ketkään kansanedustajat emmekä ainakaan valiokunnassa halua lähteä sulkemaan näitä tiloja — emme missään nimessä halua lähteä sulkemaan. Tästä syystä on ehdottoman tärkeätä, että kaikki ne muut 58 b, c ja d §:ssä olevat toimet tehdään ensin, mutta mikäli koronatilanne pahenee entisestään ihan mahdolliseksi, niin on oltava mahdollisuus sulkea myös sellaiset tilat, missä mahdollisesti pienessä kiinteistössä kymmenen henkilöä harrastaa liikuntaa, missä on suuri mahdollisuus siihen, että se korona tarttuu. Se mahdollisuus on oltava, mutta tämä pykälä ei tarkoita missään nimessä sitä, että tämä automaattisesti sulkisi nämä paikat. [Puhemies: 3 minuuttia!] — Siirryn. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Edustaja Kyllönen mielestäni hyvin vastasi myös näihin kysymyksiin, mitkä liittyvät esimerkiksi lakisääteiseen kuntoutukseen. Se tulee siellä mietinnössä selkeästi esille, että tämä lakiesitys ei koske lakisääteistä toimintaa, kuten muun muassa kuntoutusta — se käy sieltä hyvin selville. Tämä ei koske myöskään esimerkiksi maneesissa harjoitettavaa ratsastustoimintaa tai vastaavaa yksilöurheilua.

Tämä haluttiin sen takia mietintöön tarkentaa, koska tämä on noussut paljon esille. Itse henkilökohtaisesti olen koko ajan tulkinnut lakipykälän mukaan. Kun lakipykälässä lukee,

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

että tämä koskee joukkueurheilua, ryhmäliikuntaa, kontaktilajeja tai muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettäviä sisätiloja sekä kuntosaleja ja muita vastaavia sisäliikuntatiloja, niin minun tulkintani mukaan, kun tätä lakia lukee, en voi mitenkään nähdä, että tämä koskisi esimerkiksi hevosmaneeseja, mutta koska tämä on noussut esille täällä salissa useasti, niin me halusimme mietintöön vielä tarkentaa sen, että se on ehdottoman selvää, että tämä ei koske esimerkiksi maneeseissa harjoitettavaa ratsastustoimintaa tai vastaavaa toimintaa, ja tämä ”vastaavaa toimintaa” sen takia, koska me emme voi tietää faktisesti, onko tämä maneeseissa harjoitettava ratsastustoiminta tai agilitytoiminta ainut samankaltainen toiminta. Sen takia nostettiin esille, että tämä pykälä ei koske vastaavanlaista toimintaa, joka on rinnastettavissa yksilöurheiluun.

Vielä loppuun: Elikkä kyse on nyt kunnan ja aluehallintoviraston mahdollisuudesta sulkea asiakkaiden ja osallistujien käyttöön tarkoitettut tilat määrääjäksi ja vasta silloin, kun se on välttämätöntä ja kun kaikki muut 58 §:n keinot on ensin käytetty. Tämä ei ole mikään automaatio, että tämän hyväksymisen jälkeen kaikki kuntosalit tullaan sulkemaan. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltokangas.

20.56 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Näillä nyt esitetyillä hallituksen toimilla kiinni menisivät kampaamot ja muut erityisliikkeet sekä pienet palvelualat, urheilu- ja vaatekaupat ja niin edelleen ja niin edelleen, sillä niihin liikkuminen kielletäisiin. Siellä on aika yksinäisiä yrittäjiä tyhjiissä liiketiloissa maksamassa kaikki viulut, ja te... En löydä sanoja. On kuulemma tehty töitä yöt ja päivät valtioneuvostossa, jotta saataisiin aikaan hyvää lainsäädäntöä. Saatiin aikaan käsittämätön sekamelska epäkohtia ja epäloogisuuksia. Tämä nyt on tullut selväksi.

Otetaan esimerkki: Arvostamani kauppias Somerolta, kansanedustaja Lundén, heitti tuossa minulle hyvän vertauskohdan hallituksen rajoitustoimien täydestä hulluudesta. Minä voin mennä Prismaan ostamaan tennarit, mutta en voi mennä kivijalkakauppaan ostamaan tennareita. Kertokaa, hyvä hallitus, aivan sama kuka teistä hallituspuolueiden edustajista: Mitä logiikkaa, mitä tasa-arvoisuutta ja mitä järkeä tällaisessa on? Ajatteko te pienen yrittäjän asiaa vai ette? Minä voin vastata: ette, koska tämä on järjetöntä.

No, mennäänpäs pakkoihin, mennään maskipakkoon. Minä en pidä mielelläni tätä rätettä...

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja, anteeksi, muistuttaisin, että meillä on nyt käsittelyssä tartuntatautilaki.

Minä tulen, arvoisa puhemies, siihen kohtaan kyllä. Kiitos muistutuksesta. — Niin, minä nyt sanon tästä, kun aloitin: Elikkä en pidä mielelläni tätä. Tämä on rajoitustoimi, niin kuin tässä rajoitustoimia käsitellään, kuten liikkumisrajoituksetkin. Minä en pidä tätä mielelläni, mutta minä pidän tätä sen takia, koska on yhteisesti sovittu. Suomalainen kyllä noudattaa sääntöjä, eikä tarvita pakkoja. Tämä kansa ei tarvitse mitään pakkoja. Tämä on minun mielipiteeni. En tule hyväksymään liikkumisrajoituksia missään tapauksessa.

No, mennään poliisien resursseihin. Mitä tämä teidän esityksenne aiheuttaa sinne? Jokainen tajuaa, että nykyisillä poliisin resursseilla ei voida ylläpitää minkäänlaista valvontaa. [Välihuutoja — Eduskunnasta: Väärä pykälä!] Se on aivan selvä asia, että ei voida. Jos

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

me ajatellaan vielä sitä kokonaisuutta, että meillä tulee tällaiset rajoitukset ja sitten velvoitetaan virkavalta niitä valvomaan, niin kyllähän menee pelleilyn puolelle, kerta kaikkiaan. Mutta mitä me olemme täällä saaneet nyt viimeisen vuoden aikana katsoa muuta kuin tällaista pelleilyä?

Otetaan sellainen esimerkki vielä, että voi virkamiespoliisiraukkaa, kun hän joutuu menemään nyt sitten kyselemään ihmisiltä tämän teidän esityksenne ansiosta, että mihinkäs sitä on Pekka menossa. No, eihän Pekalla ole mitään velvollisuutta itsekriminointisuojaan tai myötävaikuttamattomuusperiaatteen takia vastata yhtään mitään. Miten te kuvittelette, että tämä homma tulee toimimaan? Teidän esityksenne on surkea. [Välihuutoja — Maria Guzenina: Lukekaa pykälät ensin!]

Tämä teidän esityksenne tulee aiheuttamaan yli 10 000 henkilön työpaikan menetyksen, konkurseja, surua. [Maria Guzenina: Mitä siinä pykälässä lukee?] Sosiaalisessa mediassa on pyörinyt terveiset teille. Luin tuossa juuri saliyrittäjältä hätähuudon, helsinkiläisen nuoren naisen, saliyrittäjän, joka sanoo suoraan mielipiteensä, aika koskettavan päivytyksen. Arvoisa hallitus, suomalainen yrittäjä on kyynel silmässä näiden teidän päätöstenne takia. Perukaa tällaiset hulluudet. Tällaiset kiellot eivät aiheuta mitään muuta kuin tuhoa tälle isänmaallemme. [Maria Guzeninan välihuuto] Luottakaa kansaan, älkää katsoko omaa napaanne, poliittista agendaanne, vaan tehkää rauhallisesti — edustaja Guzenina — päätös, että tällainen ei ole viisasta. Se on aivan selvä asia.

Arvoisa puhemies! Päätän tähän. [Antti Rinne: Hyvä!] — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja minä kehotan tätä salia pysymään niissä asioissa, jotka ovat kulloinkin käsittelyssä, eikä puhumaan niistä asioista, jotka mahdollisesti ovat tähän saliin tulossa. — Edustaja Multala.

21.01 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Hyvät edustajakollegat! Tänään tosiaan käsitellään tätä tartuntatautilain 58 g §:n muutosta, jossa siis täsmennetään, kuten täällä hallituspuolueiden edustajat haluavat mielellään sanoa, tätä 58 g §:ää ja samalla myös d §:ää. Se siis tarkoittaa sitä, että jatkossa voitaisiin tehdä aluehallintovirastojen toimesta päätöksiä, joilla voitaisiin sulkea kuntosaleja, sisäleikkipuistoja ja niin edelleen kokonaan. Ehkä en mene pidemmälle siihen. Mutta tästä mietinnöstähän — perustuslakivaliokunnan lausunnostakin — käy päivänselvästi ilmi se, että vaikka se sääntely oli epäselvää, niin kuitenkin se päätös, jonka avit tekivät sen edeltävän lainsäädännön perusteella eli voimassa olevan lainsäädännön perusteella, oli oikein tulkittu, ja siihen itse asiassa sosiaali- ja terveysvaliokunta silloisessa mietinnössään myös kiinnitti huomiota näiden tilojen osalta. Se oli täsmennystä kaipaava, jos haluttiin selkeästi laittaa tilat kiinni.

Täällä edustajakollega Berg totesi, että näitä tiloja nyt ei haluta kuitenkaan laittaa kiinni. [Timo Heinonen: Vasemmistoliitto halusi!] No, se on hieman hämmentävää tietenkin, kun sitten kuitenkin tehdään laki, jonka perusteella ne nyt voidaan laittaa kiinni.

Haluan muutamaa pointtiä tässä kiinnittää huomiota, kun sattumoisin kotonani asuu yrittäjä, jota tämä sääntely koskee. Tämä yrittäjä on ollut kollegansa kanssa aika hämillään tästä tilanteesta ja odottanut aina uutta lainsäädäntöä, myös sitä, onko mahdollisuutta saada jonkinlaisia korvauksia, ja nyt jälleen jännitetään ensinnäkin, milloin tämä laki tulee voimaan, milloin mahdollisesti avit tekevät ja tekevätkö uusia päätöksiä ja milloin ilmoitetaan niistä korvauksista, joita eduskunta on edellyttänyt. Valitettavasti näillä kaikilla yrittäjillä on se tilanne, että heillä on useita työntekijöitä ja moni on välttämättömästi siinä ti-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

lanteessa, että on ikään kuin varmuuden vuoksi aloitettava yt-menettely, jotta jos tulee se tilanne, että tilat laitetaan täydellisesti kiinni, ei olla siinä tilanteessa, että mennään saman tien konkurssiin, sillä kassavarat on kulutettu, kuulkaa, loppuun jo aika päiviä sitten. Monilla myös on lainojensa vakuutena omat talot, oma omaisuus, ja tilanne on vakava.

Sen vuoksi on erittäin hyvä, että valiokunta on pyrkinyt ikään kuin kuvailemaan tässä mietinnössään sitä, että kun sulkemispäätöstä harkitaan, on otettava huomioon kaikki se asiantuntemus, muodostavatko näiden asiakkaiden ja osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa ja se toiminta varsinaisen riskin. Mutta kaikkihan me tietenkin tiedämme sen, etteihän aluehallintovirastolla ole mitään mahdollisuuksia käydä yksittäisissä yrityksissä katsomassa, noudatetaanko siellä turvavälejä ja kaikkia hygieniakäytäntöjä. Heidän on pakko tehdä massapäätöksiä käytännössä. Eli nyt kun tämä lainsäädäntö astuu voimaan, aluehallintovirastot ovat siinä tilanteessa, että jos katsotaan, että on välttämätöntä edelleen rajoittaa lisää näihin yrityksiin pääsyä tai niiden aukioloa, niin sitten tehdään massapäätös, joka siis tulee koskemaan kaikkia tämäntyyppisiä yrityksiä. Eli jos väitetään, ettei haluta laittaa kiinni, niin se on ehkä hieman hassu väite sinällään, kun kuitenkin tehdään laki, joka sen sitten täysin mahdollistaa, ja olen ymmärtänyt myös, että se on ikään kuin hallituksen tahotila, että kiihtymis- ja leviämisalueilla tehdään kaikki mahdolliset toimet.

Arvoisa puhemies! Olen huolissani myös siitä, että täällä mietinnössä on todettu, että tämä sulkemispäätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin. Mutta valitettavasti, kun aika paljon esimerkiksi Kela-kuntoutusta tapahtuu myös näissä yksityisissä tiloissa, tällä mietinnöllä ei nyt kuitenkaan poisteta sitä huolta, voiko se kuntoutus jatkua näissä tiloissa vai onko sitten löydettävä joku korvaava tila, jossa se kuntoutus voi jatkua. Monesti tietenkin sitten, kun on kuntoutuksesta kyse, voi olla, että siinä on myös muuta kuin tällaista täysin lakisääteistä kuntoutusta, joka sitten tietenkään tämän päätöksen myötä ei voi näissä tiloissa jatkua. Tässä tullaan taas tietysti siihen, että jos edes tämä kuntoutus voisi jatkua, ollaan aika hankalissa tulkintatilanteissa, minkälaista toimintaa siellä voi harjoittaa. Mutta tulkitsemme tätä mietintöä niin, että tämänkään lain tai täsmennyksen jälkeen kuntoutusta ei näissä tiloissa voi varmasti sallia.

Arvoisa puhemies! Sen vuoksi onkin toivottava, että tästä ei nyt synny uudelleen samantyyppistä haastetta kuin edellisen lakimuutoksen jälkeen, että ikään kuin aluehallintovirasto on hankalassa tilanteessa, ja silloin kun kysyy tästä sitten tulkintaohjeita, niin toivottavasti niitä nyt tulee saamaan, sillä olen ymmärtänyt, että edellisen kerran aluehallintovirastojen tehdessä näitä päätöksiä ne eivät olleet saaneet niitä tulkintaohjeita sosiaali- ja terveysministeriöstä, vaan sitten päätöksen jälkeen vain moitittiin niitä julkisuudessa. Tällainen ei ole kenenkään etu, ei yrittäjän, ei sen asiakkaan eikä koko yhteiskunnan. Ihmisten on voitava luottaa siihen, että säännökset ovat riittävän selkeitä, jotta niiden perusteella voidaan tehdä päätöksiä.

Arvoisa puhemies! Olenko käyttänyt aikani, vai onko tässä vielä aikaa?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: No, tässä on nyt joustettu näissä pitkissä puheenvuoroissa, että ei tarvitse sitten ottaa uutta vain sen takia, että jotakin jää sanomatta.

No niin, sanon vielä yhden asian liittyen tähän aikatauluun. Nyt me käsittelemme tätä tartuntatautilain muutosta ja tänään olemme täällä eduskunnassa kyselleet hallitukselta näistä liikkumisrajoituksista ja niiden aikataulusta ja selkeyttämisestä. Tämä on myös kysymys, joka vaikuttaa näihin yrityksiin ja myös muihin yrityksiin tietysti, erikoiskauppoi-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

hin ja niin edelleen. Sen vuoksi olisi erittäin tärkeää, että mahdollisimman pikaisesti annettaisiin arvio siitä, tullaanko ensinnäkin tätä lainsäädäntöä soveltamaan ennen kuin liikkumisrajoitukset mahdollisesti tulevat voimaan ja mikä on se eduskunnan paras arvio siitä, milloin ne liikkumisrajoitukset ovat tästä salista ulkona, mikä on sitten se ensimmäinen ajankohta, jolloin hallitus voi sen asetuksen antaa. Ihmiset ovat nyt epätietoisuuden vallassa, ja tietoisuutta pitäisi tältä osin lisätä ja paljon selkeyttää viestintää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hassi.

21.08 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Tässä salissa on erityisesti kokoomuksen taholta vaadittu sitä, että pitää tehdä kaikki toimet ennen kuin mennään liikkumisrajoitukseen. Toisaalta olemme tässä juuri kuulleet myöskin tämän nyt käsiteltävänä olevan lakiesityksen esittämien lievempien toimien vastustusta.

Mutta varsinaisesti, arvoisa puhemies, ihan lyhyesti: Kun tässä nyt on syytetty hallitusta siitä, että hallitus ei tiedota, viitattu ryhmäpuheenjohtajien Emma Karin ja Anders Adlercreutzin tviitteihin, me olemme kuitenkin kaikki saaneet STT:n tekstiviestin 13.25, joka kertoo, että ”pääministeri on todennut STM:n ja THL:n valmistelevan mallia, jonka avulla rokotteita voitaisiin kohdentaa pahimmille epidemia-alueille sen jälkeen, kun riskiryhmät on rokotettu”. Eli aivan kuten ministeri Saarikko totesi, riskiryhmät rokotetaan ensin, iäkimmämmät ja työikäisistä riskiryhmät. Ja hän totesi myös, että ehdotusta ei ole hallituksen pöydällä. No, ei ole, mutta siitä on sovittu, että STM ja THL valmistelevat tätä mallia. Tämä on yksi niistä asioista, joilla voimme nopeuttaa tämän epidemian saamista hallintaan koko Suomessa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Heinonen.

21.10 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa puhemies! Kun edustaja Kyllönen tuossa hetki sitten käytti puheenvuoron, niin kyllä vähän ymmyrkäisenä kuuntelin sitä, kuinka vasemmistoliitosta nyt kerrottiin suomalaisille yrittäjille, mikä on heille parasta. Parasta näköjään vasemmistoliiton mielestä on se, että kuntosaliryttäjät määrätään laittamaan kuntosalinsa kiinni. Mutta, arvoisa edustaja Kyllönen, kyllä nämä kuntosaliryttäjät ovat itse eri mieltä teidän kanssanne, ja minä luotan näihin kuntosaliryttäjiin ainakin yrittäjyyspolitiikassa kyllä huomattavasti enemmän kuin teihin, arvoisa edustaja Kyllönen, ja teidän edustamaanne vasemmistopuolueeseen.

Näyttää, arvoisa puhemies, siltä, että Kansan Uutisten urheilutoimituksen ja hallituspuolueen eduskuntaryhmän puheenjohtajuuksia on vaikea yhdistää. [Naurua] Siltä nimittäin näyttää, että vasemmistoliitossa ei tiedetä, mitä hallituksen pöydissä on päätetty, mitä hallitus on sopinut, ja kansanedustajat täällä sitten kertovat hallituksen päätöksistä lukemalla Iltalehden uutisia, pitkiä siteerauksia siitä, mitä on tullut päätettyä. Mutta se olennainen jäi edustaja Kyllöselä mainitsematta. Tämä Iltalehden otsikko sanoo: ”vihreät ja RKP saivat tavoitteensa läpi Marinin tuella”. Tämän jätti edustaja Kyllönen kokonaan lukematta.

Sitten samaan aikaan — tätä keskitettyä viestintää — vihreät taas kertovat, mitä STT kertoo, että STT:n tekstiviestissä nyt on sitten tullut se oikea päätös, mitä on päätetty, eikä se ollutkaan edustaja Emma Karin Instagram-kuva, missä hän kertoi siitä. [Merja Kyllösen välihuuto] Kyllä minä ihmettelen, arvoisa puhemies, tätä hallituksen päätöksentekoa ja tiedottamista.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

No, sitten tämä 58 g § — pääsin hivenen nopeammin aiheeseen kuin edustaja Peltokangas, nyt on vasta kaksi minuuttia mennyt. Kuntosalit menevät 58 g §:n päätöksen mukaisesti kiinni, niin kuin edustaja Multala erinomaisesti kertoi. Ei tässä tule olemaan, edustaja Berg, mitään harkintaa enää salikohtaisesti eikä mitään muuta. Teidän hallituksenne on halunnut, että ylhäältä määrätään nämä kuntosalit kiinni, ja näin tulee, edustaja Berg, tapahtumaan. Ette tule näkemään, että avit pystyisivät tekemään, niin kuin edustaja Multala urheilua hyvin ymmärtävänä kansanedustajana kertoi, salikohtaiset arviot ja ratkaisut niissä. Ei sellaisia resursseja tässä maassa ole. Ja hetken kuluttua tämä eduskunta äänestää siitä, menevätkö Suomen kuntosalit kiinni, menevätkö terapia-altaat kiinni, loppuuko näissä tiloissa myös ihmisten kuntoutus. Tästä eduskunta hetken kuluttua, arvoisa puhemies, äänestää.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vestman.

21.13 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Itsekin kiinnitin huomiota edustaja Kylösen toteamukseen, että saliyrittäjille on parempi, että tilat menevät kiinni, kuin se, että he saavat jatkaa toimintaansa. Ne saliyrittäjät, jotka minä tunnen, haluaisivat jatkaa liiketoimintaansa terveysturvallisesti, minkä voimassa oleva tartuntatautilaki mahdollistaa, ja työn tarjoamista omille työntekijöilleen. Eivät he halua lomauttaa työntekijöitään tämän sulun johdosta, jota hallitus on nyt säättämässä.

Haluan kysyä edustaja Bergiltä: Voitteko te nyt siis taata, että kuntosalit eivät mene tämän 58 g §:n muutoksen johdosta kiinni? Sanoitte todella, että tätä ei haluta, siis sulkea kuntosaleja, liikuntakeskuksia. Voitteko nyt taata, että näin ei tule tapahtumaan?

Itse asiassa sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietinnössä on nimenomaan todettu, että 58 g §:n soveltaminen on mahdollista kiireellisissä tilanteissa, joissa ei ensin ole tehty 58 d §:n mukaista päätöstä, eli edes tämä portaittaisuus ei tule toteutumaan [Johannes Koskinen: Kiireellisessä tilanteessa!] eli se, että niillä alueilla, joilla tilanne on vaikea, voitaisiin ensin käyttää näitä lievempiä 58 d §:n mahdollistamia päätöksiä. En ymmärrä, minkä takia tätä sääntelyä piti mennä nyt muuttamaan eikä ensin oltaisi katsottu, toimiiko tämä nykyinen sääntely, jossa suuria tiloja voidaan pitää auki enintään kymmenelle asiakkaalle ja osallistujalle.

En ymmärrä, edustaja Rinne, mikä tässä on hauskaa. Tämä on erittäin vakava asia. Todella monelta suomalaiselta yrittäjältä on mahdollisesti menossa yritys nurin, ja moni työntekijä lomautetaan tai jopa menettää työnsä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meri.

21.15 Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Rajoitustoimenpiteet on iso kokonaisuus, ja tästä on vähän vaikea puhua yksi pykälä kerrallaan. Pidin tuota aikaisempaa huuteluja, että ”edustaja Peltokangas, pysykää aiheessa”, hieman erikoisena ottaen huomioon, jos muistatte, että tässä noin tunti sitten kävimme jopa debatin edustaja Zyskoviczin puheenvuorosta, joka itse asiassa liittyi liikkumisrajoituksiin ja sopimukseen näistä rokotuksista, joista äsken myös edustaja Hassi piti minuutin puheenvuoron. — Ei muuten liity tähän esitykseen mitenkään. — Toivon tietysti tasapuolisuutta siihen ja ajatukseenkin, kenelle huudellaan, mutta ehkä jokainen voi vetää siitä omat johtopäätöksensä.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Täällä tuli nyt esille, että tämä ei koske lainkaan maneeseja ja yksilöharrastusta. Kun minä katson tätä valiokunnan mietintöä, niin täällä kuitenkin todetaan, että niihin voidaan kohdistaa 58 d §:n mukaisia päätöksiä. Eikös niihin sitten voi siis kohdistaa päätöksiä ja rajoituksia? Näin ymmärrän.

Sitten tästä yksilöurheilusta: Tätä olisi pitänyt tarkentaa täällä valiokunnan mietinnössä. Tätä juuri tarkoitin, että ehkä ei ole ihan ymmärrystä siitä, mistä siinä harrastuksessa on kysymys. Esimerkiksi jos isommassa ratsastuskoulussa on yksi ratsastaja, kuulkaa, kerrallaan, niin siinä ei vuorokausi riitä, että ne eläimet on liikutettu. Siinä mielessä toivoisin, että näihin asioihin perehdyttäisiin, ennen kuin tullaan tänne vahvasti sanomaan, että asia on niin tai näin.

Kuten täällä on tullut varsin hyvin esille, kuntosaleilla voisi aivan hyvin käydä niin, että siellä on yksi tai kaksi ihmistä kerrallaan. Tuntuu, että on niin kiireellä tehty tätä asiaa, kun seuraa kaikkea tätä keskustelua, että kukaan ei oikein tiedä, kuka sopi, mitä sopi, kenen kanssa, oliko se STT, Iltalehti, vihreät vai kuka se oli ja mitä sopi, ja miettikää sitten, kun tämä on tämmöistä, että ei ihmisillä ole arjessaan aikaa katsoa ja lukea näitä papereita näin tarkkaan kuin me, jotka teemme tätä työksemme. Eivät he varmaan ymmärrä yhtään, mitä täällä ollaan tekemässä ja mitä ollaan kieltämässä, voiko tehdä sitä ja tätä. Ymmärsin, että tässä haluttiin, että tiedotus on yksissä käsissä. No, ei tämä nyt ainakaan paremmaksi mene. En kyllä ihmettele, että ihmiset eivät ehkä ole voineet noudattaakaan kaikkia suosituksia, kun ei monikaan varmaan tiedä, mitäs ne oikeastaan ovat, jos ei edes hallitus tiedä, mitä on keskenään sopinut.

Minä nyt kysyn sitten, kun edustaja Zyskovicz sai kysymykseensä vastauksen, joka oli, mitä oli, ja olen kysynyt nyt monta päivää peräkkäin: koska hallitus tuo sen esityksen koskien niitä negatiivisia todistuksia rajalla? Voitteko te ystävällisesti, edes yksi edustaja, vastata — kun luvataan, että se tulee — koska se tulee? Ei näy ketään, yhtään ei nouse ylös ihmisiä, elikkä te ette halua vastata siihen. — Kiitos, tämä on siis selvä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laakso.

21.18 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tosiaankin kun tässä tällä hetkellä on tarkoitus yrityksiä jatkuvalla syötöllä laittaa aika tiukille, niin olisiko mahdollista tehdä sellainen liike tässä yritysmaailmassa, että henkilöyhtiöitä kohdeltaisiin konkurssitilanteessa aivan samalla lailla kuin osakeyhtiöitä? Tuolta löytyisi todella paljon yrityksiä ja yrittäjiä, jotka olisivat valmiita sulkemaan ilman teidän pakottavaa käskyäkin sen paikkansa, jos ei heillä olisi koko — usein jopa kymmenien vuosien aikana hankittu — omaisuus niitten velkojen vakuutena. Tuolla löysässä hirressä roikkuu julmetut määrät yrittäjiä, jotka yrittävät taistella ja keksiä pääsyä seuraavan kuukauden yli — seuraavista laskuista, mitä pankit haluavat lainanlyhennyksiin, rahoitusyhtiöt laitehankintoihin tai vastaaviin — vain ja ainoastaan sen takia, että yrityksen perässä ei lue oy vaan siellä lukee esimerkiksi toiminimi, ky, ay tai vastaava. Kun teette sellaisen lakimuutoksen, että henkilöyhtiöitä kohdellaan konkurssitilanteessa samalla lailla kuin osakeyhtiöitä, niin aika monella yrittäjällä on sen jälkeen jonkunäköinen tulevaisuudennäkymä ja voi oikeasti sanoa, että ”no, ei siinä mitään, laitetaan vaan kiinni”.

Itse olen kokenut tämän saman asian eri syystä, mutta tiedän, mitä on se, että kun olet 25—30 vuotta haalinut jotain, taloja ynnä muita, ja ne sen yrityksen myötä menevät. Meikäläisellä oli sentään jonkunmoinen mahdollisuus tehdä asioille jotain, mutta nyt jos halli-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

tus pakottaa ajamaan sen liiketoiminnan täysin nolnaan, niin on täysin kohtuutonta, että nämä ihmiset menettävät koko omaisuutensa sen takia eikä ole minkäänkokoista mahdollisuutta asiaa korjata. Se on minun mielestäni todella, todella väärin. Tuokaa ihmeessä sellainen hallituksen esitys tänne saliin, että normaalit toiminimi-, kommandiittiyhtiöt ja ay-yhtiöt ynnä muut vastaavat pääsevät samalla tässä tilanteessa kuin osakeyhtiötkin. Se on eri asia, jos siellä on laittomuuksia ollut yrityksen liiketoiminnassa tai vastaavassa, se ei siihen kuulu, mutta jos yritys kaatuu vain sen takia, ettei se yritys pysy pystyssä, niin ei lähde niitten velkojen takia koko omaisuus. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Multala.

21.22 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Kyllönen aiemmin kertoi Il-talehden kirjoituksesta, että hallitus ei ole vielä tätä rokotusasiaa päättänyt. Asia on varmaan nyt selvä, mutta voidaan varmaan myös todeta sen perusteella, että ei siis olla päätetty vielä muuttaa rokotusjärjestystä. Siten voidaan todeta samalla tavalla, että oli vähintään harhaanjohtavaa kahden eduskuntaryhmän puheenjohtajalta näin väittää.

No, vielä totean edustaja Kyllösen puheenvuoroon sen verran, että arvostan kokenutta edustajaa, pitkäaikaista poliitikkoa, mutta ehkä myös hieman kohtuutta toivon siihen, että ymmärrätte sen, että opposition edustajina olemme hyvin pitkälti monesti mediatietojen varassa siitä, mitä hallitus suunnittelee. En tiedä, onko teillä hallituspuolueiden kansanedustajilla enemmän tietoja hyvissä ajoin, mutta meille asia näyttäytyy siten, että kovin hyvään ennakointiin ei ole kyetty, mitä tulee näihin portaittaisiin rajoitustoimiin. Muistan, kun täällä ministeri Kiuru kertoi, että tätä tartuntatautilain muutosta, jota nyt ollaan muuttamassa, on valmisteltu koko syksy. No, samaan aikaan ilmeisesti valmisteltiin toki myös sote-esitystä, eli se oli aika iso valmistelupaketti, ja kaikkien ministeriöiden valmistelun resurssit ovat rajalliset — senkin me olemme kuulleet moneen kertaan. Kun tätä koko syksy valmisteltiin, niin olisi voinut ehkä kuvitella, että se olisi osunut niin sanotusti kerralla oikeaan.

Ja toiseksi, nyt kun on valmisteltu, jo ilmeisesti useita viikkoja, näitä liikkumisrajoituksia, niin samanaikaisesti olisi ollut erittäin tärkeää valmistella myös se kompensatiomalli, tukipaketti, jolla tuetaan näitä yrityksiä, jotka tulevat nyt kärsimään liikkumisrajoituksista, jos ne käyttöön otetaan, samoin kuin niiden yritysten osalta, jotka tämän sulkupykälän osalta tulevat menettämään käytännössä kaiken liikevaihtonsa, kun ne kiinni laitetaan.

Toinen toive hallituspuolueiden suuntaan on se, että nyt kun näyttää siltä, että liikkumisrajoituksia eduskunta ainakin käsittelee — ja jos ne täältä läpi puhtain paperein menevät, hallitus todennäköisesti sitten antaa asetuksen, jolla liikkumista rajoitetaan monenlaisiin yrityksiin — niin nyt olisi varmasti perusteltua ottaa jälleen käyttöön se nopeutettu lomautusmenettely ja toisaalta nopeammat työttömyyskorvaukset työntekijöille, jotta voitaisiin edes vähän vähentää sitä epävarmuutta, joka niillä työntekijöillä ja toisaalta yrittäjillä on siitä omasta tulevaisuudestaan.

Suomi on ollut siinä vahva, että meillä on ollut hyvin ennakoitava toimintaympäristö, ja toivottavasti näin kriisin keskellä muistamme, että se on tässäkin tilanteessa ihmisille erittäin tärkeää.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkelä.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

21.25 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämä hylkäämistä vaille oleva esitys ja siitä käyty keskustelu kuvastaa surullisella tavalla tätä hallitusta, sen ymmärrystä asioista ja kykyä valmistella asioita. Aikaa olisi ollut, ja tänne tuodaan tällainen puolivalmis tekele, josta kuvastuu läpi pelkkä yrittäjävihamielisyys ja ylimielisyys, kyvyttömyys asettua toisen asemaan, siihen, miltä tuntuu se, kun menettää kokonaisen elinkeinonsa. Tätä voisi odottaa vasemmistolta, kun me kaikki tiedämme, että te ette mitään tuottavan työn tai yrittämisen päälle ymmärrä ettekä sen eteen halua tehdä asioita, [Vasemmistoliiton ryhmästä: Oh-hoh!] mutta ihmettelen, kuinka keskusta kehtaa olla tällaisen esityksen aisankannattajana tässä salissa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen.

21.25 **Minna Reijonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! On todella hämmentävää ollut kuunnella tätä rokotusjärjestysepäselvyyttä. On selvää, että rokotusjärjestyksestä on käyty keskusteluita, ja eri hallituspuolueet antoivat vähän erilaista tietoa.

On tosi tarkkaan mietittävä tämä asia, kuinka esimerkiksi poliisit, jotka valvovat järjestystä ja pitävät lakia yllä ja joita ei ole rokotettu, tavallaan pystyvät työtään tekemään, jos heitä ei hyvissä ajoin rokoteta — ja esimerkiksi sairaankuljetusta hoitavat ihmiset, jotka kuljettavat muun muassa koronapotilaita, tai vaikka apteekkilaiset, jotka huolehtivat Suomen lääkevarmuudesta ja huoltovarmuudesta. Kuitenkin näihin kannattaa kiinnittää huomiota.

Hirveästi ihmetyttää, että tämä rokotusjärjestys on näin epäselvä ja näin epäselvää on ollut tämä tiedotus. Tiedottamiseen pitää panostaa enemmän. Kansalla on hyvin epävarma olo ja käsitys siitä, keitä rokotetaan ekana ja keitä viimeisenä. Että totta kai tiedottaminen on ihan ykkösjuuttu, ja tähän tulee panostaa vielä vielä enemmän.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

21.27 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt tässä on paljon puhuttu näistä liikuntasaleista, ja kyllä pidän todennäköisenä sitä, että aluehallintovirastot toimivat lain mukaan ja lopputulos on se, että helposti käy niin, että siellä kaikenlaisille erityisliikuntaryhmille ja tämmöisille vanhuksille, jotka vaativat useampaan kertaan viikossa jotakin allasjampaa tai muuta, tämä aiheuttaa paljon ongelmia, ja voisin kuvitella, että sama tulee koskemaan myös huippu-urheilua. Että ei oikein selvä tämä teidän lakinne nyt ole.

Kun nyt puhutaan tavallansa liikunnan rajoittamisesta ja sitten puhutaan liikkumisrajoituksista — edustaja Multala pikkusen vei keskustelua liikkumisrajoitusten puolelle — niin onko, arvoisat hallituspuolueiden edustajat, teillä oikeasti varaa asettaa näitä liikkumisrajoituksia? Olisin halunnut tuossa kyselytunnilla esittää muutaman kysymyksen ministerille, mutta siihen ei oikein mahdollisuutta arvoisa rouva puhemies antanut. Teillä kaikilla on tiedossa, että nämä liikkumisrajoitukset tulevat aiheuttamaan ongelmia yrittäjille, erikoisliikkeille, ja se tulee viemään yrityksiä kohti tuhoa tai konkurssia. On tiedossa, että sulkuoimet aiheuttavat näitä edellä mainitsemiani ansioita, ja toivoisin, että teillä on joku selvä juttu, millä te aiotte korvata nämä näille yrityksille, ovat ne sitten liikunta-alan yrityksiä tai autoliikkeitä, mitä tahansa. Niin kuin Multala tuossa mainitsi, nyt jos te asetatte liikkumisrajoituksia, pitäisi olla automaatio, ja toivottavasti se on automaatio, niin että nämä yritykset voivat saman tien päivän varoitusajalla tai päivässä järjestää yt-neuvottelut, niin et-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

tei tarvitse odottaa viittä viikkoa siihen, että saadaan lomautettua henkilöstö. Ajatelkaa jotain turkulaista autoliikettä, jossa on 20 automyyjää, ja te asetatte liikkumisrajoitukset, niin mitä luulette käyvän, kun työntekijöillä on oikeus mennä töihin mutta asiakkaita sinne ei tule ollenkaan?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pyydän edustajaa siirtymään puhujakorokkeelle.

No, selvä. Ei tässä paljon enää ole. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa rouva puhemies! Entä näiden pienten kivijalkamyymälöiden vuokrat ja menetetty myynti? Mielestäni te teette nyt hieman varomattomasti näitä liikkumisrajoituksia ja myös liikuntapaikkarajoituksia. Siellä on useita vanhuksia erityisliikuntaryhmissä, ja käytännössä tämä tulee aiheuttamaan sen, että aluehallintovirastot sulkevat nämä. Eivät ne osaa ajatella lakia lukiessaan, mitä edustaja Berg on mielessään ajatellut lakia säädettäessä. [Kim Berg: Kyllä ne aika hyvin osaavat!] — Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viljanen.

21.31 **Heidi Viljanen sd:** Arvoisa puhemies! Täällä on käyty tänään hyvää keskustelua, ja on, totta kai, otettava kritiikkiäkin vastaan. Olen itse elämässäni hoitanut lukuisia 90-luvun laman uhreja, yrittäjiä, jotka ovat menettäneet koko elämäntyönsä — eikä siinä vielä kaikki: olen hoitanut heidän lapsiaan. Se kierre on pitkä, ja todella toivon, että sellainen kierre meillä ei ole edessä. Näen, että ainoa vaihtoehto meillä tässä kohtaa on hoitaa tämä epidemia mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti ja jopa aika rajuilla toimenpiteillä. Siitä tässä on kyse. Emme me halua sulkea näitä tiloja, siitä ei ole kyse, vaan välttämättömässä tilanteessa näihin rajoituksiin mentäisiin. Mutta halusin tämän tuoda esiin, että kyllä meitä kaikkia huolestuttaa yrittäjien tilanne, josta täällä tänään on paljon puhuttu, eikä pelkääntään yrittäjien, vaan myös työntekijöiden.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

21.33 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tuosta edustaja Viljasen puheesta onkin hyvä jatkaa. Elikkä äsken mainitsin ne niin sanotut ”pikalomautukset”, jotka antavat yrittäjälle mahdollisuuden selviytyä tästä, jos hän pystyy ne työntekijät lomauttamaan pikaisesti ilman useiden viikkojen yt-neuvotteluja. Teidän pitää antaa tällainen mahdollisuus näille yrityksille. Heitän teille tämmöisen pienen pähkinän vielä, että millä tavalla nämä pikalomautukset voidaan ottaa käyttöön ja millä tavalla pystytte hoitamaan niin, että lomautuksista ei tule taloudellista viivettä yrittäjille eikä työntekijöille. Me eletään nyt semmoista aikaa, että ihmiset ovat korviaan myöten pissassa ja nämä sulkutoimet tulevat aiheuttamaan hankaluuksia joko yrittäjille tai työntekijöille tai molemmille riippuen siitä, miten te saatte asian hoidettua. — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Äänestys tapahtuu tässä istunnossa tauon jälkeen. Elikkä nyt pidämme 10 minuutin tauon. Tämä istunto keskeytetään, ja jatkamme 21.45.

Täysistunto keskeytettiin kello 21.35.

Täysistuntoa jatkettiin kello 21.45.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan kello 21.35 keskeytettyä täysistuntoa ja päiväjärjestyksen 2. asian käsittelyä.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

58 g §

Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Teen pykälämuutosehdotuksen 58 g §:ään: Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään ei sovelleta:

- 1) maneesiin, jota käytetään hevosurheilu tai siihen tarkoitukseltaan vertautuvaan virkistys- tai vapaa-ajan toimintaan tai palvelujen tarjoamiseen tai muuhun vastaavaan koontumiseen taikka eläinsuojana;
- 2) tilaan, jota käytetään koiran tai muun seura- tai harrastuseläimen kouluttamiseen;
- 3) tilaan, jota käytetään perusopetuslain mukaiseen toimintaan eikä alaikäisten harrastustoimintaan;
- 4) tilaan, jota käytetään lakisääteisen kuntoutuksen tai muun vastaavan lakisääteisen velvoitteen mukaiseen toimintaan.

Kari Tolvanen kok: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Laihon tekemää esitystä.

Edustaja Mia Laiho ehdotti Kari Tolvasen kannattamana, että pykälä hyväksytään vastalauseen 2 mukaisena.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö ”jaa”, Mia Laihon ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 20; poissa 147 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 31/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 38/2021 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 7/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 7/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Edustaja Vartiainen, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

21.47 **Juhana Vartiainen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen lyhyesti talousvaliokunnan mietinnön. Valiokunta on ahkeroinut viime päivinä kovasti, ja kiitos kaikille valiokunnan jäsenille.

Tässä on kysymys siitä, että tätä ravitsemisliikkeiden sulkua jatketaan kolmella viikolla ja oloissa, joissa nämä aggressiivisemmat virusvariantit leviävät, ja tässä on samanlainen peruslähtökohta kuin aiemminkin, että valtioneuvostolle annetaan valtuus määritellä asetuksella rajoitusten tarkemmasta täytäntöönpanosta. Kun se ensimmäinen sulkupäätös ja lainsäädäntö hyväksyttiin, niin silloin todettiin — jos minä tämän asetelman kuvaan lyhyesti — että tämä toimintatapa on työkaluna varsin tylppä ja jos tällaista sulkua jatketaan, niin tämän sulun on oltava eriytyneempi sekä ravintolatyypin suhteen että alueellisesti. Tällaiset ponnethan, jotka osittain saivat tukea myös perustuslakivaliokunnan lausunnosta, tulivat mukaan talousvaliokunnan mietintöön, jonka sitten eduskunta hyväksyi. Eli siinä aikaisemmassa päätöksessä oli lausumia, jotka vaativat tarkempaa tai hienosyisempää alueellista soveltamista ja myös ottamaan huomioon erilaisia ravintolatyyppejä. No, nyt tässä uudessa tilanteessa, jossa tätä todella jatketaan, on otettava huomioon nämä lausumat eli lähdeittävä siitä, että kun tätä nyt jatketaan, niin samanlainen tylppä toimintatapa ei ole enää ainakaan samassa mitassa perusteltu, ja talousvaliokunta toteaa mietinnössään kohteliaasti, että hallituksen esityksessä nämä eduskunnan ponnet eivät ehkä näkyneet aivan sillä painolla, jolla ne olisivat saattaneet näkyä. Toisaalta tässä nykytilanteessa ymmärretään varovaisuusperiaate, kun näitä uusia ärhäkästi leviäviä variantteja on. Mutta yhtä kaikki valiokunta on näistä asioista keskustellessaan yksimielisesti ollut sitä mieltä, että ohjeistetaan valtioneuvostoa myöhemmän asetuksen antajana niin, että silloin kun se on perusteltua, niin maakuntatasoa tarkemmin rajataan tätä ravintolasulkua.

Myös näistä eri ravintolatyypeistä keskusteltiin, mutta siinä samaten tämä varovaisuusperiaate on tietysti tärkeällä sijalla. Tältä osin myös perustuslakivaliokunta on tässä välissä lieventänyt tai muuttanut kantaansa juuri tämän pahentuneen tai pahan epidemiatilanteen vuoksi. Me keskustelimme siitä, olisiko esimerkiksi ulkoravintoloita käsiteltävä eri tavalla, koska epidemiologit ovat kertoneet, että niissä tartuntariski on pienempi, mutta se ei niissäkään ole olematon. Halusimme antaa valtioneuvostolle mahdollisuuden tilanteen sitä vaatiessa myös kategoriseen kaikkien ravintoloiden sulkemiseen, mutta kuitenkin tässä lopullisessa esityksessä teimme myös pienen sensuuntaisen muutoksen, jossa annetaan valtioneuvostolle enemmän vapausasteita siinä, arvoisa puhemies, miten ja millaisia ravitse-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

misliikkeitä ja millaisia niihin kuuluvia tiloja suljetaan, eli täällä on lisätty kohta siitä, että valtioneuvosto antaa asetuksella tarkemmat säännökset siitä, millaisissa ravitsemisliikkeissä ja niihin kuuluvissa tiloissa tällaista sulkua sovelletaan. Eli tässä haettiin jälleen keran tasapainoa varovaisuuden ja sen välillä, että olemme valiokunnassa sitä mieltä ja myös perustuslakivaliokunta on tähdentänyt sitä, että näiden toimenpiteiden pitää olla tarkkarajaisia ja silloin, kun se epidemian valossa on mahdollista, täytyy voida erottaa eri alueita tai erityyppistä ravintolatoimintaa erilaisissa tiloissa. Me kuulimme esimerkiksi Lapin maakunnan asiantuntijoita, ja siinä tuli selväksi, että tällaisessa hyvin suuressa maakunnassa ei ole välttämättä mielekäästä, että jos jossain kohdassa maakuntaa on tartuntaryväs, niin toimenpiteet koskisivat koko maakuntaa — ja Lapissa se saattaisi olla hyvin monen sadan kilometrin päässä. Meillä voi olla toinen alue, jolla tartuntoja ei ole, ja silloin kategorinen sulkeminen ei ehkä ole perusteltua.

Näin kirjoittamalla, kuin tässä on kirjoitettu, jätettiin valtioneuvostolle harkintaa sen suhteen, mikä on tarkoituksenmukaista. Luotetaan siihen, että tätä harkitaan hyvin.

Ärade talman! En kort sammanfattning på svenska.

Denna lagstiftning handlar om att regeringen kan fortsätta stänga restauranger i riket. Då det lagstiftades om den första stängningsperioden konstaterades det att det att stänga alla restauranger är ett ganska trubbigt instrument, och om man fortsätter med en sådan drastisk lagstiftning måste man och får man gärna skilja mellan olika typer av restauranger och restaurangverksamhet samt regioner enligt en finare indelning än bara landskap eller lands-ting.

Spåren av dessa motioner som då hade godkänts av riksdagen i den här salen kan synas i detta betänkande som utskottet har gjort. Det konstateras här att när statsrådet kommer med sina förordningar om att stänga restaurangerna kan och ska det bedöma hur olika typer av restauranglokaler ska behandlas här samt om det vid behov är möjligt att stänga restauranger regionalt enligt en finare indelning än bara indelningen mellan landskap i Finland.

Generellt alltså, med dessa små förändringar i regeringens förslag har utskottet ändå varit enigt om att den här lagstiftningen behövs i det läge riket nu befinner sig i. Vi har fler aggressivare virusvarianter som sprider sig, och då ska man också vid behov tillåta att regeringen kan komma med en förordning som i värsta fall stänger alla restauranger i riket.

Ärade talman! Det var en sammanfattning om vad det här angår. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strand.

21.56 **Joakim Strand r:** Tack, värderade talman! Tässä tuli erinomaisesti varsinainen sisältö valiokunnan puheenjohtajan toimesta molemmilla kotimaisilla, joten säästän itse teidän aikaanne siinä.

Valitettavasti tautitilanne on edelleen niin vakava, että joudumme jatkamaan ravintoloiden sulkua, ja tämä nyt on yksi niistä välttämättömistä toimista, joiden avulla hillitsemme epidemian leviämistä ja painamme tartuntojen määrää alaspäin.

Tyvär är vi inte ännu där vi kan öppna upp samhället så som vi skulle vilja, och det här är ju en ständig balansgång mellan hälsa och ekonomi, vilket också utskottets ordförande väldigt bra var inne på.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Elikkä tässä edelleen joudutaan tasapainoilemaan. Ennen kuin saadaan tämä tautitilanne ja pandemia hanksaan, eivät myöskään talouden rattaat lähde kunnolla pyörimään, joten itse toivoisin, että nyt kaikki suomalaiset vielä jaksavat muutamia viikkoja ja ehkä kuukausia, mutta varmasti sitten kesällä jo näyttää valoisammalta.

Det är också viktigt, som utskottets ordförande var inne på, att man har en möjlighet i statsrådet att också se lite skilt på olika områden och på det smittoläge som föreligger.

Elikkä on myös tärkeätä, että pystytään katsomaan eri alueiden tilannetta ja siinä käyttämään harkintaa ja pelisilmää.

Det är viktigt att man har spelöga och att man också tillräckligt ofta — nu är det på veckobasis — bedömer och följer med. Ifall det är så att smittorna och incidenstalet går ner så ska de här restaurangerna kunna ha öppet också i framtiden.

Sist och slutligen vill jag konstatera att vi alltid också måste komma ihåg att utveckla möjligast rättvisa kompensationsystem när vi har de här stängningarna.

Elikkä täytyy sitten myös jatkuvasti muistaa, että korvataan nämä vahingot mahdollisimman oikeudenmukaisella tavalla. Kyse on suomalaisten työpaikkojen pelastamisesta.

Vi måste se till att vi trots allt räddar så många arbetsplatser som möjligt. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Könttä.

21.58 **Joonas Könttä kesk:** Kunnioitettu rouva puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja ansiokkaasti jo esitteli tämän mietinnön. Totean lyhyesti ehkä ne kaksi keskeistä kohtaa, mistä aikanaan, kun eduskunta tämän toivottavasti hyväksyy, välitetään se vahva tahtotila ja ennen muuta mahdollisuus hallitukselle sitten omassa lainsäädännössään ja asetuksissaan tarkentaa nämä kaksi kohtaa, mitkä jo perustuslakivaliokuntakin on omalta osaltaan tuonut pontevasti ilmi.

On toisaalta tämä ravintolatyyppejä, se, että tarkastellaan tarkemmin erilaisia ravintoloita, mitä tässä maassa on, koska niiden funktio, toimintaperiaatekin on hyvin moninainen, ja mielestäni se on tärkeää, että teemme vain sen välttämättömän, mikä tämän vakavan taudin leviämisen estämiseksi on tehtävä. Kysymys on työpaikoista, kysymys on yrityksistä, kysymys on siitä, että tässä vaikeassa ajassa ei tehdä muuta kuin se täysin välttämätön toiminta rajatuksi, ja tietysti myös siihen liittyen, mistä on täälläkin jo aiemmin puhuttu, nämä korvaukset ovat keskeisiä.

Sitten siihen toiseen kysymykseen, tähän rajoitusten maantieteelliseen soveltamisalaan: Nyt mielestäni ollaan jo ytimessä, kun puhutaan siitä, että on mahdollisuus rajata alueellista soveltamisalaa tätä maakuntatasoa hienosyisemmin. Meillä on moninaisia maakuntia tässä maassa. Valiokunnan puheenjohtaja mainitsi muun muassa Lapin: kolmannes Suomen pinta-alasta, ja siellä jo kuntien väliset erot ovat kymmeniä elleivät satoja kilometrejä. Meillä on monia muitakin erittäin isoja maakuntia, joissa se tautitilanne maakunnissa, maakunnan sisällä on hyvin erilainen, ja meillä on maakuntia, jotka kooltaan, pinta-alaltaan pystyisivät sisältämään useita pienempiä maakuntia. Sen takia tämä hienosyisyys on

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

minun mielestäni aivan keskeistä, että me kohdennamme tätä jatkossa toivottavasti tarkemmin.

On totta, että eri kuntien kesken väki voi liikkua hyvinkin helposti, mutta silloin kun puhutaan kuntien välisestä maantieteellisestä erosta, joka on mittava, tämä riski, mikä valiokunnassakin kuultiin, on huomattavasti pienempi. Sen takia tämä hienosyisyys toivottavasti nyt vielä tulee tämän alueellisen, maakunnallisen tarkastelun lisäksi myös kunta- tai seutukuntatasolle, huomioiden totta kai aina epidemiologinen tilanne.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kauma.

22.01 **Pia Kauma kok:** Arvoisa puhemies! Tässä tosiaan käsitellään nyt ravintoloiden sulkua vielä kolme viikkoa pidemmälle eli 18.4. saakka. Tänään kun talousvaliokunnassa tätä käsitelimme, niin oikeastaan siellä oli kolme keskeistä asiakohtaa, mitä pohdimme: ensinnäkin tämä ravintolatyyppejen erottaminen toisistaan ja se, minkälaiset riskit minäkään tyyppiin ravintoloihin sisältyy, sitten toisaalta tämä ulkotilakysymys eli ulkoterasit ja sitten tämä maakuntaa tarkempi hienosäätö. Hyvää tässä valiokunnan mietinnössä on nyt se, että tämä maakuntaa tarkempi hienosäätö jätettiin tosiaan valtioneuvoston harkintaan, aivan kuten valiokunnan puheenjohtaja esittelypuheenvuorossaan sanoi.

Itse olisin ottanut ulkotilojen osalta vielä selkeämmän lausunnon siitä, että ulkoterasseilla on lievempi sääntely kuin muualla. Ajattelen jo tulevaa pääsiäisaikaa, jolloin varmaan aika monet ovat menossa esimerkiksi Lappiin ja muihin hiihtokeskuksiin. Siellä ehkä parempi olisi ollut se, että oltaisiin valvotuissa, organisoiduissa terassitiloissa, kuin se, että sitten pakkaudutaan jonnekin nuotiopaikoille hiihtokeskuksissa hyvin lähelle toisia liikkuja. Siinä mielessä olisin ehkä käyttänyt vähän enemmän sellaista arkijärkeä tämän valiokunnan mietinnön laadinnassa. Mutta kaiken kaikkiaan luulen, että suurin osa ravintoloista on ihan tyytyväisiä siihen, että tätä nyt kolmella viikolla mieluummin jatketaan kuin että olisi avattu sillä periaatteella, mikä täällä eduskunnassa viime viikolla esiteltiin, eli että ravintoloiden olisi pitänyt sulkea ovensa jo kello 18 ja anniskelu kello 17. Siihenhän monet ravintoloitsijat totesivat, että aukeamista ei voi kannattavasti toteuttaa sillä tavalla.

Tätä taustaa vasten me kokoomuslaiset teimme lausumaehdotuksia tähän valiokunnan mietintöön, ja niistä ensimmäinen liittyy juuri tähän: ”Eduskunta edellyttää, että ravintolansulun jälkeiselle ajalle valmistellaan säännökset, jotka mahdollistavat ravitsemisliikkeiden uudelleen avaamisen kannattavasti ja siten, että erityyppiset ravitsemisliikkeet ja niiden riskiprofiilit huomioidaan.” 2. lausumaehdotuksemme: ”Eduskunta edellyttää, että anniskelun arvonlisävero alennetaan tilapäisesti 24 prosentista 14 prosenttiin.” Ja 3. lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että viinien ulosmyynti sallitaan tilapäisesti anniskeluoikeuden omaaville ravintoloille.”

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sankelo.

22.04 **Janne Sankelo kok:** Arvoisa puhemies! Aivan ensiksi kannatan edustaja Kauman tekemiä esityksiä. Talousvaliokunnassa todellakin on näitten asioiden tiimoilta riittänyt lausuttavaa ja mietittävää, ja tämä kokonaisuus on nyt tällä hetkellä käsiteltävissä.

Muutama sana tähän asiaan liittyen tästä maakuntatasosta ja siitä hienosyisemmästä tarkastelusta, mitä ovat sekä eduskunta, talousvaliokunta että perustuslakivaliokunta edellyttäneet. Esimerkiksi tässä meidän mietinnössämme todetaan, että valitun sääntelyratkaisun,

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

siis hallituksen esityksen ja perustuslakivaliokunnan kannanottojen, välillä on jännite. Ja tässä yhteydessä, kun tässä tuli esille semmoisia ajatuksia, että tässä nyt on jotain harkintaa tämän hienosyisyyden osalta, luenpa otteen tästä meidän mietinnöstämme: ”Näkökohtia punnittuaan talousvaliokunta pitää välttämättömänä, että niiden maakuntien osalta, joissa maakunnan ominaispiirteet (esimerkiksi pitkät etäisyydet tai alhainen väentiheys) tekevät ilmeiseksi sen, ettei maakunnan alueella esiintyvä tartuntaryväns leviä helposti tai välttämättä koko maakunnan alueelle, tämän lain nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa määritellään epidemiatilanteeseen nojaten maakunnan tasoa tarkemmin se, millä alueilla ravitsemusliikkeet tulee pitää suljettuna tässä laissa tarkoitettulla tavalla.” Mielestäni tämä on selvää tekstiä, jota hallituksen tulee nyt noudattaa.

Meidän asiantuntijakuulemisissamme oli tosiaan esillä Lapin edustaja, joka kertoi siitä, että kyllä tällainen käytäntö alueen terveysviranomaisien kannalta on ihan käypä ratkaisu. Samalla muistutan siitä, että tämä pykälä ei ole mikään Lappi-kappale, vaan tämä tarkoittaa sitä, että kaikissa niissä maakunnissa, joissa nämä kriteerit täyttyvät, valtioneuvoston tulee huomioida ne. Esimerkiksi monissa pohjalaismaakunnissa nämä kriteerit täyttyvät. Etelä-Pohjanmaan terveysviranomaiset eivät meillä olleet asiantuntijakuulemisessa, mutta he ovat alkuvaiheesta esimerkiksi todenneet, kun Etelä-Pohjanmaa oli tässä sulussa ensimmäiset kolme viikkoa, että heidän käsityksensä mukaan totaalisulku Etelä-Pohjanmaalla ei olisi ollut epidemian hoidon kannalta välttämätöntä. Sitä suuremmalla syyllä on syytä hallituksessa, kun mietitään näitä asetuksia ynnä muita, kuulla niitä alueen terveysviranomaisia. Kyllä tämä korona pitää kukistaa, mutta samalla meidän täytyy kuitenkin huolehtia siitä, että talouden pyörät pyörivät siellä, missä se on epidemian kannalta mahdollista, koska jossain vaiheessa tämä sulku ja ikävyys päättyy, [Puhemies koputtaa] ja siinä tilanteessa meillä tulee olla terveitä, hyviä yrityksiä eri puolilla Suomea.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä yhteydessä totean, että lausumaesitykset ja niitten kannatukset tehdään siinä toisessa käsittelyssä. Totta kai voi tässä esitellä sisältöjä, mutta tämä todettakoon. — Ja seuraavaksi edustaja Kivisaari — edustaja Kivisaari poissa. Edustaja Pirttilahti.

22.07 **Arto Pirttilahti kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Pitää kiittää talousvaliokuntaa puheenjohtajineen: te olette tehneet erinomaista työtä jälleen. Ihan kaipaamme sinne takaisin, on niin hyvä porukka tekemään hommia.

Tässä tosiaankin puheenjohtaja esitti hyvin tämän itse asian, ja näitä neljää asiaa oikeastaan itsekin painotan.

Hieno asia, että nämä ravintolatyyppit tullaan tarkemmin kampaamaan, lounasravintolat tai baarit tai sitten esimerkiksi opiskelijaravintolat, ja katsotaan, mihin kohteisiin sitä sulkuja oikeasti tarvitaan.

Toinen: Edustaja Sankelo kertoi juuri meille tämän alueellisen hienosäädön osion tästä lainsäädännöstä, ja se on juuri näin. Muistaakseni tässä hieman duubioi ministeriö sitä, että sitä ei voi tehdä, mutta sitä on hyvä kyllä tarkastella, mikä on se tapa tehdä se. Luulisi, että siitä löytyy semmoinen tapa isoissa maakunnissa varsinkin. Onko se sairaanhoitopiirijako, onko se kunta- vai seutukuntajako, sitä on pohdittu, mutta myös se on sitten hallituksen tehtävä.

Sitten tämä välttämättömyyden seuranta, mikä täällä on vahvasti ollut mukana muun muassa perustuslakivaliokunnan osalta: on todella tärkeää, että se välttämättömyys asete-

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

taan mutta myös sitten arvioidaan sen tautitilanteen kehitys ja mahdollisimman pian myös koetetaan purkaa nämä.

Ja neljäntenä asiana, arvoisa puhemies, näen, että kun tästä kuitenkin tulee taloudellista haittaa näille ravintolayrityksille, niin tämä tukijärjestelmä tai kompensatiojärjestelmä — millä nimellä sitä nyt sanotaankin — josta ravintolat sitten mahdollisesti saisivat tukea, kun sitä tarvitaan, esimerkiksi kustannustuen tai muun kautta, on riittävän hyvä ja toimiva ratkaisu. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kalli.

22.09 **Eeva Kalli kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tosiaan siitähän tämä kertoo, kun tätä esitystä täällä käsittelemme, että tautitilanne ei valitettavasti ole helpottanut vaan tilanne on edelleen vakava.

Kiitän valiokunnan puheenjohtajaa, edustaja Vartiaista ja koko valiokuntaa hyvästä työstä. Tavallaan tässä on vain vaikeita, ikäviä vaihtoehtoja ollut käsillä, ja tässä vaikeassa tilanteessa onnistuimme mielestäni erittäin hyvin laatimaan hyvän mietinnön ja huomioimaan siinä myös perustuslakivaliokunnan edellyttämät huomiot ja kehotukset tähän hienosyisempään tarkasteluun esimerkiksi tämän alueellisen soveltamisalan suhteen.

Edustaja Pirttilahden tavoin haluan kiinnittää huomiota myös tähän välttämättömyysseurantaan, eli on tärkeää, että tilannetta ja sen kehittymistä seurataan koko ajan, ja jos jonkin alueen tautitilanne ei enää ole niin paha, että tätä pitää soveltaa, niin silloin on tietenkin myös tärkeää, että siihen välittömästi reagoidaan ja tätä sulkua ei enää sellaisilla alueilla sovelleta.

Itse kuitenkin ajattelen niin, että olisi tärkeää, että myös ravintola-alalla voitaisiin edustaja Kauman esittämään tapaan hahmottaa niitä kriteereitä ja niitä suuntaviivoja, joiden varassa ala voisi toimia kannattavasti, ikään kuin exit-strategianomaista tietä ulos tästä tilanteesta, vähän samaan tapaan kuin tapahtuma-alalla jokunen päivä sitten jo rakennettiin. Se antaisi alan toimijoille näkymää ja suuntaviivoja siitä, millä ehdoin ja millä kriteerein toimintaa voi harjoittaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tavio.

22.11 **Ville Tavio ps:** Rouva puhemies! Hyväksyn pitkin hampain sen, että ravintoloita kohdellaan vielä näissä rajoitustoimissa niin generisesti. Minulla on kyllä aika kovat duubit siihen, että kaikkia ravintoloita siis käsitellään samalla tavalla riippumatta siitä, millaisia ne ovat. Ravintolat, joissa on pöytiintarjoilu, ovat pääosin sellaisia, jonne mennään tutulla seurueella ja toki yleensä ihmisten kanssa, joiden kanssa ollaan jo muutenkin tekemisissä. Tätä perustellaan siis perustuslakivaliokunnan lausunnossa jälleen sillä, että ihmisten välisiä ravitsemusliikkeisiin kytkeytyviä kontakteja rajoitetaan. Siinä ollaan hitusen sellaisella argumentilla, missä on selkeä mahdollisuus kaltevaan pintaan, kun aika monesta elämän toiminnosta voidaan toisaalta aina esittää, että niillä on erilaisia kytkeytyviä kontakteja, tai niistä siis syntyy tällaisia kontakteja. Sama koskee tosiaan osaa terasseista, joissa se tartuntariski selkeästi kuitenkin on niin paljon pienempi kuin yöelämässä, baareissa.

Mutta kaiken kaikkiaan, nyt kun näitä rajoituksia jatketaan, olisi kohtuullista, että näiden jaettavien koronatukiaisten tai -apurahojen, mitä nyt onkaan jaettu, lisäksi tehtäisiin

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

myös vähän kestävämpiä toimia, joilla ravintola-alaa elvytettäisiin pitkässäkin tähtäimessä. Sellaisia voisivat olla viinien ulosmyynnin salliminen tai arvonlisäveron alennukset, ja näitä perussuomalaiset kannattavat.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Multala.

22.14 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ollaan nyt jätetty jatkamassa ravintoloiden sulkua sen kolmen viikon sulun jälkeen. Se varmasti on, kuten talousvaliokuntakin mietinnössään toteaa, välttämätöntä tässä tautitilanteessa niillä alueilla, joilla tautitilanne on erittäin paha, kuten vaikkapa täällä pääkaupunkiseudulla tällä hetkellä on. Se kuitenkin on pakko sanoa ääneen, että kun minulta tuossa viime viikolla muutamia ravintolayrittäjiä kyselivät, että mitä tapahtuu sen jälkeen, kun tämä kolmen viikon sulkua päättyy, niin silloin arvioin heille, kun hallitus ei ollut julkisuuteen kertonut harjoittavansa ravintolarajoitusten, siis sulun, jatkoa, että tulisi todella kiire valmistella sellainen esitys, varsinkin kun täällä käsiteltiin samanaikaisesti sitä esitystä, jossa oltiin avaamassa ravintoloita rajoituksin. Näissä asioissa toivoisi parempaa ennakkointia, jotta ravintolayrittäjät, niin kuin muutkin yrittäjät, joita käsitelimme täällä esimerkiksi tässä edellisessä esityksessä eli tartuntatautilain 58 g §:ssä, voisivat hieman paremmin ennakoita sitä tulevaa toimintaa.

Se, mihin täällä moni on kiinnittänyt huomiota, on se, että edelleenkin tämä esitys nyt ei huomioi niitä ravintoloiden erilaisia riskiprofiileita. Uskon nimittäin, että jatkossakin saattaa olla perusteltua tietyntyyppisiä ravintoloita rajoittaa enemmän kuin toisia. Vaikkapa nyt meillä Vantaalla, missä oli maan pahin tautitilanne jokin aikaa sitten, ravintoloiden kiinni oleminen on vaikuttanut osaltaan — monen muun tehdyn toimen ohella, muun muassa jäljityksen parantamisen lisäksi — siihen, että tautitilanne on hieman parempi ja koko ajan tartunnat ovat vähentyneet. Mutta sitä ei nyt tietenkään pystytä sanomaan, mikä tyyppisistä ravintoloista on kyse, todennäköisesti kuitenkin sellaisista, missä jotkut ihmiset viettävät aikaa pitkän päivän istuskellen ja mahdollisesti alkoholijuomia nauttien, eli kyse ei ole niin sanotuista pelkistä ruokaravintoloista. Olisi erittäin tärkeää jatkossa näiden riskiprofiilien erottaminen.

Arvoisa puhemies! Myös mitä tulee korvauksiin, niin nyt on jo kiire. Nyt tulisi voida kertoa niin ravintoloille kuin muillekin yrityksille, jotka tulevat hyvin pian todennäköisesti myös laajemmin mahdollisten liikkumisrajoitusten myötä kärsimään menetyksistä, millä tavalla menetyksiä tullaan korvaamaan, sillä yritysten pitää pystyä suunnittelemaan tulevaisuuttaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ollikainen.

22.17 **Mikko Ollikainen r:** Arvoisa rouva puhemies, ärade fru talman! Hälsan framför allt. Den här restaurangstängningen som vi förlänger med tre veckor utgår långt ifrån att vi främjar att det inte sker en större smittspridning, och det är naturligtvis jätteviktigt och bra.

Jag tycker att ekonomiutskottet har gett ett väldigt bra betänkande kring den här frågan och lyft fram sådana frågor som är ganska väsentliga med tanke på framtiden kring det här. Vi talade om restaurangtyper, regionala skillnader och just det här att det är nödvändigt att göra de här restriktionerna. Senast vi diskuterade det här var minister Haatainen här och sade att statsrådet varje vecka bedömer situationen i de olika regionerna. Här är förstås

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

ekonomi on också viktig med tanke på att hålla hjulen i rullning, [Kristiina Salonen: Just det!] och som ledamot Multala här nämnde — alltså kring kostnadsstödet och att det börjar bli kärvt om medlen — så är det väldigt viktigt att det skulle hända saker och ting här.

Ollaan puhuttu paljon näistä ravintolatyypeistä, ja on todella tärkeää, että nostetaan se asia esille tässä keskustelussa. Ja sitten tämä alueellinen näkökulma on tärkeä, myös välttämättömyysperiaate. Tosiaan joka viikko pitää tarkistaa, mikä se tartuntatilanne on maakunnissa. On suuria eroja maakuntien välillä, esimerkiksi Satakunnassa ja Pohjanmaalla se on menossa nyt oikeaan suuntaan. Tässä sitten pitää osata harkita, että jos esimerkiksi lounasravintoloita pystyisi avaamaan. Tällaista palautetta on tullut aika paljonkin kentältä nyt viime aikoina. Se luo läpinäkyvyyttä myös meidän päätöksentekoon.

Mielestäni tässä edustaja Kalli nosti hienosti esille tätä exit-suunnitelmaa, ja sitä tulee kyllä harkita monellakin alalla. Kulttuurin puolella on mietitty sitä, ja näen, että myös tällä alalla tulee miettiä just tätä asiaa. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Multala.

22.19 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Kun täällä hallituspuolueiden edustajat toivoivat aivan oikein exit-strategiaa, niin kannustan teitä todella viemään tätä viestiä hallitukselle. Uskon, että jos meillä olisi jonkunnäköinen näkymä, vaikkakin epävarma, tulevaan siitä, milloin rokotukset alkavat puremaan, millä aikataululla ja millä kriteereillä rajoituksia voidaan alkaa purkaa, niin se loisi sellaista toivoa ja tulevaisuudennäkymää, että myös rajoituksia jaksettaisiin noudattaa paremmin. Se, ettei ole näkymää tulevaan, johtaa epätoivoon ja synkkiin ajatuksiin, ja meillä on jo aivan riittävän suuri hoitovelka ja mielenterveysongelmat tällä hetkellä. Toivon todella, että tähän ehdotukseen nyt hallituksesakin tartutaan.

Arvoisa puhemies! Vielä huomio liittyen erilaisiin mahdollisiin korvaustapoihin ja toiminnan suunnitteluun. Nyt kun mahdollisten liikkumisrajoitusten myötä suuri joukko yrityksiä joutuu jälleen siihen tilanteeseen, että käytännössä asiakkaita ei ole, olisi täysin perusteltua jälleen siirtyä siihen nopeutetun lomausmenettelyn ja toisaalta karenssien lyhentämisen maailmaan, jossa olimme viime vuonna. Ministeri Haatainen perusteli silloin tämän esityksen yhteydessä, että vain ravintola-alalle niitä ei voida tehdä, mutta siinä tapauksessa, jos näitä yrityksiä on jälleen suuri joukko erilaisilla aloilla, se voisi olla täysin perusteltua.

Toisaalta myös kannustaisin hallitusta vielä kertaalleen pohtimaan sellaisia keinoja, joilla voidaan sen toiminnan kautta tukea sitä alaa, kuten vaikka sallimalla ravintoloille viinin vahvuisten alkoholituotteiden ulosmyynti. Se auttaisi hieman, pieneltä osaltaan näitä ravintoloita, jotka nyt tulevat olemaan kohtuullisen pitkän aikaa kiinni, ja jos liikkumisrajoitukset tulevat, niin ravintolat tietenkin varmasti pysyvätkin kiinni siinä tapauksessa. Tämä olisi sellainen tukimuoto, joka ei varsinaisesti vaatisi rahaa, vaan ihmiset voisivat valita siinä tilanteessa, ostavatko sitten sen viininsä Alkosta vai ravintolasta ostaessaan sieltä ruokaa.

Arvoisa puhemies! Olen ymmärtänyt, että tässä salissa on laaja kannatus tälle toimelle — käytännössä ehkä vain yksi puolue sitä vastustaa. Nyt kun ollaan tilanteessa, jossa eletään poikkeuksellisia aikoja, eikö tämä olisi juuri se paikka, jossa voitaisiin nyt kokeilla lyhytaikaisesti tätä toimea? En usko, että se meitä veisi turmioon.

Pöytäkirja PTK 31/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vartiainen.

22.22 **Juhana Vartiainen kok:** Arvoisa puhemies! On ilo kuulla, että täällä talousvaliokunnan mietintö näyttää saavan myönteisiä huomioita. Se olikin yhteinen ponnistus, jossa kaikki venyivät ja tehtiin yhdessä hyvää työtä.

Mutta kun täällä kehumme itseämme, täytyy kuitenkin muistaa se, että tämän työn aikana meille tuli äärimmäisen paljon äärimmäisen vakavia ja murheellisia viestejä vaikeuksissa kamppailevilta ravintolayrittäjiltä. Muistetaan se, ja tehdään siitä myös yksi tämän keskustelun keskeisistä viesteistä ulospäin, että me on se kuultu, ja uskon, että sen hallituskin on kuullut.

Monenlaisia yritystukia ja ravintolatukiahan me ollaan jo säädetty, mutta ne ovat kaikki kuitenkin sellaisia, että niillä ei ole voitu välttää tilanteita, joissa jotkut parhaansa tehneet ravintolayrittäjät ovat ajautuneet todella sellaiseen ahdinkoon, josta on vaikea päästä ulos.

Annetaan tästä salista ja myös muualla toimiessamme vahvasti se viesti, että me olemme tästä tietoisia, ja koettakaamme toimia sen puolesta, että kun tästä kamalasta epidemiasta nouseaan, meillä — tietysti kaikilla toimialoilla mutta eritoten ravintolatoimialalla, joka on kärsinyt suhteettoman paljon — edelleen olisi toimintakykyinen ja hyvä ravintolatoimiala. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kalli.

22.24 **Eeva Kalli kesk:** Arvoisa puhemies! Edustaja Vartiainen puki varmasti sanoiksi ne tunteet, jotka kaikki laajasti jaamme. Tiedämme, että tämä tilanne on erittäin vakava, ja moni ravintolayrittäjä ja myös ravintoloiden työntekijät ovat aivan kohtuuttoman vaikeassa tilanteessa olleet jo käytännössä vuoden ajan, kärsineet tästä pandemiasta, ja on todella valitettavaa, että joudumme jatkamaan tätä sulkua. Tiedänkin, että kaikki olemme sitä mieltä, että odotamme jo kovasti parempia aikoja. Toivotaan, että emme joudu tämänkaltaista sulkua enää kovin montaa kertaa jatkamaan.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 38/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 26.3.2021 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 22.25.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola